

Vlaams
Parlement

vergadering 7
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Plenaire Vergadering

van 26 oktober 2011

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
BOODSCHAPPEN	5
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	5
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	5
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de organisatie van gratis ‘energieconcerten’ voor lokale mandatarissen door de netbeheerder Infrac, in het licht van de stijgende energieprijzen	8
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het uitblijven van een beslissing inzake de structurele subsidies voor cultureel erfgoed	12
ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel om de lerarenopleiding uit te breiden tot masterniveau	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel om de lerarenopleiding uit te breiden tot masterniveau	
ACTUELE VRAAG van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel om de lerarenopleiding uit te breiden tot masterniveau	14
ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de concentratie van de werkloosheid in de grote steden en de maatregelen die ter zake worden genomen	20
ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de bijdrage van Vlaanderen aan de globale Belgische sanering van de overheidsfinanciën	24
ACTUELE VRAAG van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kritiek van de Europese Commissie op het Nederlandse alternatief voor de ontpoldering van de Hedwigepolder	28
ACTUELE VRAAG van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de vrijwillige vereffening van de Gemeentelijke Holding en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting	32
ACTUELE VRAAG van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over noodhulp aan Turkije na de zware aardbeving in het oosten van het land	36

ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het beleid van de VRT inzake het gebruik van het Standaardnederlands en eventuele variaties ervan	39
VOORSTEL van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het aantal actuele vragen betreft – 1237 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	43
Artikelsgewijze bespreking	43
VOORSTEL van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het administratieve beheer van het Vlaams Parlement betreft – 1242 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	43
Artikelsgewijze bespreking	44
VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE	
Benoeming van twee leden van de raad van bestuur	44
WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET LID VAN HET VLAAMS PARLEMENT	
Bespreking en stemming	44
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Fatma Pehlivan, de heren Ward Kennes en Marc Hendrickx en de dames Kathleen Deckx, Sabine Poleyn, Vera Celis en Sonja Claes tot besluit van de op 6 oktober 2011 door de heer Ward Kennes in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de interfederalisering van het CGKR en de piste om een eigen Vlaams centrum op te richten – 1282 (2011-2012) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	45
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Filip Dewinter, mevrouw Gerda Van Steenberge en de heren Wim Van Dijck en Wim Wienen tot besluit van de op 6 oktober 2011 door de heer Ward Kennes in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de interfederalisering van het CGKR en de piste om een eigen Vlaams centrum op te richten – 1281 (2011-2012) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	45
VOORSTEL van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het aantal actuele vragen betreft – 1237 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	46
VOORSTEL van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het administratieve beheer van het Vlaams Parlement betreft – 1242 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	46
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	46

BIJLAGEN

Aanwezigheden

48

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

48

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.01 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigen zijn ingekomen van de volgende leden:

Yamila Idrissi: ambtsverplichtingen;

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhout, Patricia De Waele, Katleen Martens, Dirk Peeters, Tinne Rombouts, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

■

BOODSCHAPPEN

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 19 oktober 2011 deelt de voorzitter van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement mee dat dat parlement ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 20 oktober 2011 deelt de voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie mee dat die vergadering ter vergadering van die dag voor wettig en voltallig is verklaard.

Bij brief van 21 oktober 2011 deelt de voorzitter van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie mee dat die raad zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

Bij brief van 21 oktober 2011 deelt de voorzitter van de Assemblée de la Commission communautaire française mee dat die assemblee zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

■

INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 60/5)

■

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Caron bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, collega's, namens mijn fractie wil ik onze teleurstelling uitdrukken over de beslissing van het Uitgebreid Bureau over de paraparlementaire instellingen. Wij zagen dat al langer aankomen en wilden niet medeplichtig zijn aan deze beslissing. Daarom zijn wij uit die werkgroep gestapt. Wij betreuren de beslissing, want zij is

een slechte zaak voor ons parlement. Wij amputeren onze eigen werking en verliezen een beetje van onze geloofwaardigheid. In plaats van voort te werken aan een modern, open parlement dat open staat voor de participatie van de burgers, zetten wij nu stappen achteruit. Deze beslissing moet worden omgezet in decreets- en reglementsaanpassingen. Wij hopen dat bij die gelegenheid de discussie op een open en serene manier kan worden gevoerd.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Voorzitter, collega's, voor het wijzigen van opdrachten die decretaal zijn verankerd, zal het Vlaams Parlement ruimschoots de tijd krijgen. Over deze aangelegenheid wil ik beklemtonen dat dit parlement tot vandaag – ik benadruk: tot vandaag – op een zeer serene manier een aantal problemen onder de loep heeft genomen en daarover in zeer grote eensgezindheid besluiten heeft getrokken. Ik betreur het dat diegenen die niet aan het gesprek hebben deelgenomen, hier nu een negatieve sfeer creëren. *(Applaus bij de N-VA, CD&V, LDD en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, collega's, ik sluit mij graag aan bij de commentaar van mijn goede collega, de heer Van Dijk. Het is merkwaardig dat de heer Caron van Groen! pleit voor een serene aanpak. Mijnheer Caron, u weet toch ook waarom u niet langer lid van de werkgroep was? U gaf het nadien toe. U hebt systematisch alle informele nota's ter voorbereiding van belangrijke werkgroepen naar websites zoals die van De Wereld Morgen gelekt, om zo een animositeit te creëren en een serene discussie te verhinderen. Dat is ook de reden waarom u uit de werkgroep bent gestapt. Vorige maandag is de zaak door het Uitgebreid Bureau besproken. Groen! was er niet vertegenwoordigd. Dat kan een goede reden hebben. Maar u verwijt ons nu dat de zaak niet echt democratisch wordt aangepakt. Nochtans is het zo dat Groen! alle kansen zal krijgen om bij de discussies over de decreetsaanpassingen een inbreng te doen. En het is ook zo dat zowel meerderheid als oppositie dat dossier op een serene en correcte manier hebben afgehandeld. De afwezigen hebben altijd ongelijk. *(Applaus bij de N-VA, CD&V, LDD en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, collega's, het is niet mijn gewoonte om als oppositielid een ander oppositielid te bekritisieren. Maar voor een keer moet ik de heer Decaluwe bijtreden. Wij hebben geprobeerd om over de partijgrenzen heen een denkoefening te maken. Meerderheid en oppositie hebben eensgezind een voorstel uitgewerkt waarover het Uitgebreid Bureau zich maandag heeft gebogen.

Collega's, het is niet mijn gewoonte om als oppositie op oppositie te reageren. Maar ik moet voor één keer de heer Decaluwe bijtreden, mijnheer Caron. We hebben geprobeerd een denkoefening te doen over de partijgrenzen heen. Meerderheid en oppositie hebben uiteindelijk in consensus een voorstel gemaakt waarover het Uitgebreid Bureau zich maandag gebogen heeft. Groen! heeft die vergaderingen verlaten. U, mijnheer Caron, hebt de vergadering verlaten, omdat u weigerde de denkoefening te maken over besparingen en hervormingen. Daarom bent u opgestapt, na overleg met uw fractieleider. De waarheid heeft haar rechten.

Mijnheer Caron, wat me stoort, is dat we de dag na de eerste werkgroepvergadering in de krant moesten lezen dat het Kinderrechtencommissariaat zou worden afgeschaft. Dat is nooit besproken. Groen! heeft dat verspreid in de publieke opinie. U hebt dat gelanceerd en daarmee de media gehaald. Achteraf is gedaan alsof er hardvochtige besparingen zouden komen.

Collega's, als ik me niet vergis, besparen we met onze denkoefening ongeveer 1 miljoen euro. Meestal viseer ik de meerderheid met deze opmerking, maar als lid van de oppositie

kun je ook besparen, bij die PPI's. In tijden van crisis moeten we durven in eigen vlees te snijden, als de burgers dag na dag moeilijker hun dagelijkse facturen kunnen betalen.

We hebben dat gedaan, oppositie en meerderheid. Groen! is opgestapt en heeft dingen de wereld in gestuurd die niet correct waren. U hebt daar de pers mee gehaald. Aan de linkerkant hebt u zich daar misschien heel populair mee gemaakt. Jullie verwijten ons soms populisme. Nee sorry, mijnheer Watteeuw, het is echt mijn gewoonte niet om als oppositie de oppositie aan te vallen, maar de manier waarop jullie van dag één in dit debat hebben gehandeld is onaanvaardbaar en een democratie onwaardig. (*Applaus bij CD&V, Open Vld, N-VA, het Vlaams Belang en LDD*)

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Une fois n'est pas coutume. Ik wil de meerderheid bijspringen en bevestigen dat ook wij loyaal en actief hebben meegewerkt in deze werkgroep en de bereikte consensus onderschrijven. Misschien moet er nu maar een cordon sanitaire rond Groen! worden getrokken, aangezien zij de democratische besluitvorming niet aanvaardden. (*Gelach. Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Bart Caron: Het is soms eenzaam om voor uw overtuiging op te komen, voorzitter. (*Rumoer*)

De voorzitter: Mijnheer Caron, we gaan hier geen inhoudelijke discussie voeren. Dat kan volgende week op het Uitgebreid Bureau gebeuren! Houd het kort, alstublieft.

De heer Bart Caron: De twee vergaderingen die ik heb meegemaakt, blonken niet bepaald uit in sereniteit. Wat ik daar heb meegemaakt, was zo choquerend dat we niet verder wilden participeren. Laat dat duidelijk zijn.

De voorzitter: Dat is duidelijk. De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer Decaluwe, u geeft terecht aan dat ik afwezig was op het Uitgebreid Bureau. Ik was verontschuldigd door omstandigheden. Maar daarmee zegt u niet alles. Een kwartier voor ik moest vertrekken heb ik nog eens gekeken naar de agenda van het Uitgebreid Bureau: daar stond de werkgroep PPI niet op! Men heeft de agenda gewijzigd ter zitting. Dat is zeer ongebruikelijk. De nota van de werkgroep was al meer dan een week klaar. Men wist dat het moest worden geagendeerd, maar heeft dat niet gedaan. Ik denk dat dat bewust is gebeurd! (*Rumoer*)

Het zijn de 'truken van de voor'. U wou per se het Instituut Samenleving en Technologie (IST) liquideren. Dat is ook gebeurd. Kom ons niet vertellen dat we niet hebben deelgenomen. Wij hebben inderdaad druk gezet op die werkgroep. Ik denk dat door de commotie die is ontstaan het Kinderrechtencommissariaat nog bestaat. De manier waarop het IST is geliquideerd, tart alle verbeelding.

De voorzitter: Het woord 'liquidatie' is voor uw eigen rekening, mijnheer Watteeuw. Dat pik ik niet.

De heer Filip Watteeuw: Absoluut.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Collega's, ik heb daar zelf veel van mijn goede tijd ingestoken, samen met een zestal anderen. We hebben de PPI's een toekomst gegeven. We hebben gezorgd dat ze kunnen blijven bestaan, met een zinvolle tijdsbesteding en opdracht. Het was choquerend, mijnheer Watteeuw, hoe uw partij vooraf en welbewust lekken organiseerde om zo elke hervorming tegen te gaan. Dat is in wezen een zeer ondemocratische werkwijze.

Het resultaat is er een dat vandaag in de volheid van de overtuiging kan worden verdedigd. We zullen dat ook laten blijken als decreten en dergelijke moeten worden aangepast. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Alleen de heer Keulen haalde het net aan: we mogen niet vergeten dat we een discussie hebben gevoerd over de hervorming van die instellingen. Ik ben tevreden dat vredeseducatie en kinderrechten in de parlementaire werking worden opgenomen via De Kracht van je Stem, dat de ombudsfunctie van de kinderrechtencommissaris wordt versterkt, en dat we tegelijk hebben kunnen besparen in deze moeilijke tijden.

Ik ben het vooral eens met de heer Van Dijk. Als u niet wenst deel te nemen aan de gesprekken, moet u hier nadien ook niet de grote trom komen roeren. Beweren dat het Kinderrechtencommissariaat gesneuveld zou zijn als u geen commotie had veroorzaakt, dat is je reinste nonsens.

Het debat is verder heel sereen verlopen. Waarom is die nota niet op voorhand verspreid? Omdat er implicaties zijn voor mensen die hier werken. Het is toch maar normaal dat zij werden geïnformeerd door de voorzitter van het parlement vooraleer dat op tafel kwam, wat ook gebeurd is. Ik vind dat helemaal normaal.

De heer Filip Watteeuw: Het is ongebruikelijk.

De heer John Crombez: Het is ongebruikelijk en daar is een bijzonder goede reden voor, mijnheer Watteeuw. U mag uzelf op de borst kloppen zoveel als u wilt. Er is hier op een redelijke manier over gediscussieerd.

De heer Filip Watteeuw: Wat een mooi toeval.

De heer John Crombez: Het toeval is dat u er niet was. Niemand wist dat u er niet was.

De voorzitter: Voor we dit agendapunt afsluiten, wil ik de zes partijen bedanken voor de serene manier waarop er werd gediscussieerd en voor de beslotenheid van de vergadering.

Mijnheer Caron, uw non-verbale communicatie spreekt boekdelen.

Er is afgesproken met de zes partijen – wilt u even luisteren, mijnheer Watteeuw – dat ik, staande de vergadering, aan het Uitgebreid Bureau zou vragen of men akkoord ging om dat punt toe te voegen. Iedereen was het daarmee eens. Er werd ook afgesproken dat het Uitgebreid Bureau tegelijk tot besluitvorming zou overgaan. Daar was ook iedereen het over eens. Dat u er niet was, ja goed, dat is uw verantwoordelijkheid. Als u geen enkele van die vergaderingen hebt bijgewoond en ook niet op de slotvergadering was, kunt u natuurlijk niet weten wat er afgesproken is.

De heer Filip Watteeuw: Voor de minste agendawijziging krijgen we altijd mails, en nu niet!

De voorzitter: U had daar toch geen invloed gehad want de zes partijen waren het eens over de beslissingen. (*Opmerkingen van de heer Filip Watteeuw*)

Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de organisatie van gratis ‘energieconcerten’ voor lokale mandatarissen door de netbeheerder Infrac, in het licht van de stijgende energieprijzen

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Voorzitter, minister, de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) heeft vorige week meegedeeld dat de energiefactuur met 18 procent zou stijgen voor een gemiddeld Vlaams gezin en de prijs voor elektriciteit zelfs met

33 procent. Infrac, de koepel van de zuivere intercommunales, organiseert daarom een energieconcert.

Het kan bijna niet cynischer zijn. Het concert komt er uiteraard niet voor de gebruiker die in zijn geldbuidel mag tasten, maar voor de politici. Ongeveer 6000 politici en hun partner mogen in Hasselt in de Grenslandhallen, in Brugge in het Concertgebouw en in Antwerpen in de Zuiderkroon hun avond doorbrengen met Soulsister. Dat is dan ten minste iemand die er beter van wordt, de twee leden van Soulsister, Jan Leyers en Paul Michiels, van de duurdere energieprijzen. Het concert zal om en bij de 500.000 euro kosten en heeft als bedoeling de politici te smeren, de gemeenteraadsleden en de provincieraadsleden te smeren zodat ze de hogere prijzen slikken. De prijsstijging is het gevolg van de stijging van de prijzen van het distributienetwerk – zoals de CREG zelf zegt – voor die groenestroomcertificaten en enkele maatregelen voor energiebesparing.

De politici krijgen een uitgebreide receptie aangeboden en ze krijgen de kans om te netwerken.

Ik zou beschaamd zijn als ik Infrac zou zijn. Het is een heel ongepast signaal om juist op dit moment dit soort van initiatieven te organiseren en geld over de balk te gooien.

Minister, kan dat allemaal? Wat denkt u daarvan als minister van Energie? Ik weet wel dat Steve Stevaert, uw partijgenoot, de voorzitter van Infrac is, maar ik verwacht van u een kritisch antwoord. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, dames en heren, mijn antwoord kan heel duidelijk zijn: ik vind niet dat dit kan. Ik kan u meedelen dat dit het laatste energieconcert is dat Infrac ooit zal organiseren.

Ik wil hier ook aan toevoegen dat, als we dan toch bezig zijn met het bekijken op welke manier de distributienetbeheerders, waarin heel wat politici vertegenwoordigd zijn, zelf ook iets kunnen doen om de kosten te verminderen, we er in de eerste plaats voor moeten zorgen dat dit soort folietjes uit het tarief gaan. In de tweede plaats kunnen we het stellen met een heel pak minder bestuurders dan de huidige 550 bij Eandis en 189 bij Infrac. (*Applaus*)

De heer Filip Dewinter: Minister, ik had wel verwacht dat u dit zou antwoorden als afleidingsmanoeuvre voor de ongepaste concerten die nu georganiseerd worden. Ik weet wat er bij Eandis gebeurt: wellicht gaat men naar twee derde minder bestuurders. Nu zijn er een vijfhonderdtal lokale politici die deel uitmaken van de raden van bestuur van de intercommunales die ondergeschikt zijn aan Eandis. Het is een goede zaak.

Maar, ik wou in eerste instantie graag van u weten in welke mate dit kan. Dit steekt echt de ogen van de bevolking uit. De energieprijs voor een gemiddeld Vlaams gezin gaat omhoog met 3000 euro per jaar! Dat is 33 procent, 18 procent op de energiefactuur voor gas en elektriciteit samen. Zo'n dingen kunnen dan toch niet meer! We weten allemaal waarvoor dit soort concerten moet dienen: om politici gunstig te stemmen, om hen te smeren in functie van het aanvaarden van het slechte beleid van de betrokken intercommunales.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, ik wil de minister echt danken voor het duidelijke antwoord. Duidelijker kan het niet zijn.

We moeten echter realistisch blijven. De distributienettarieven zijn het sterkst stijgende onderdeel van de factuurprijs. De distributienetbeheerders hebben daar meestal zelf geen fout aan – we moeten het zeggen zoals het is –, maar ze hebben wel een voorbeeldfunctie te vervullen en dat kan door zo weinig mogelijk nutteloze kosten te doen.

Minister, ik sta volledig achter uw beslissing dat het de laatste keer is geweest. Ik zou nog een stap verder gaan. Mijnheer Dewinter, ik veronderstel dat er zich mensen van alle

politieke partijen, van de oppositie en van de meerderheid, hebben ingeschreven. Het zou misschien een goed signaal zijn indien alle politieke partijen ertoe oproepen om er niet heen te gaan. Het concert kan misschien worden afgelast, dan moeten alleen de kosten van de afgelasting worden betaald. Dat zou een duidelijk signaal zijn van de politieke overheid. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, ik ben heel content met wat ik net heb gehoord. Ik heb hier twee jaar staan roepen in de woestijn. Ik meen dat ik ieder feestje van Infrac en van Eandis heb aangekaart. Over de energieconcerten heb ik u al tien keer een vraag gesteld, tot vervelens toe. Ik heb ook de gratis abonnementen van Bokrijk aangekaart. Het antwoord luidde: “Mijnheer Reekmans, u gooit hier alles op een hoopje.”

Collega's, ik stel dus vast dat twee jaar roepen in de woestijn werkt in dit parlement: de heer Dewinter volgt vandaag mijn redenering, de minister zegt dat het de laatste keer is en zelfs CD&V krijgt realiteitszin en heeft door dat dit niet kan in tijden van crisis.

Heel concreet kosten de vetpotten voor de politieke hofhouding van de intercommunales in Vlaanderen 25 miljoen euro. Het gaat om zitpenningen, cadeautjes, reisjes, energieconcerten... Ik heb de berekening gemaakt en ik kwam uit op 25 miljoen euro. Dat is evenveel als wat het vorstenhuis van België ons kost. We betalen voor ons koningshuis evenveel als voor de politieke hofhouding van de intercommunales.

Voorzitter, minister, collega's, ik ben tevreden met deze realiteitszin, maar ik stel één ding voor. U moet het concert niet afgelasten, want dat kost ook geld.

De politici kunnen alle uitnodigingen die ze hebben ontvangen, aan de burgers geven. Als ze de burgers naar die concerten laten gaan, bewijzen ze tenminste iets. Dan krijgt iedereen die nu dure facturen betaalt, tenminste ook iets terug. (*Rumoer*)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, als we het hebben over het feit dat we in ons eigen vlees snijden, kunnen we beter eerst excessen vermijden waarbij rijkelijk cadeaus aan politici worden uitgedeeld dan de paraparlementaire instellingen te viseren. (*Rumoer*)

De heer Dewinter stelt terecht dat Infrac op deze manier een fout signaal geeft. We zien echter dat bij de andere, veel grotere, netbeheerder hetzelfde gebeurt. Ik verwijs in dit verband naar Waregem Koerse. Eandis is een duidelijke sponsor, die daar een hele stand opbouwt. De burgemeesters en schepenen uit die omgeving nemen op uitnodiging van Eandis rijkelijk deel aan dit evenement.

De discussie heeft niet enkel betrekking op Infrac. Het gaat ook om Eandis. We moeten deze vorm van politieke ethiek in onze werking invoeren. (*Applaus bij Groen!*)

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, ik onderschrijf uiteraard de stelling dat politiek alvast kan beginnen op het terrein waar de politiek zelf een impact op heeft. De politiek kan besparen op zichzelf. Ik ben het dan ook eens met het voorstel niet op dergelijke concerten aanwezig te zijn. Dat is de beste motivatie om meteen komaf te maken met dergelijke initiatieven.

Verder wil ik de minister vragen of ze ook aandacht wil schenken aan de echte reden waarom de energieprijzen stijgt. Die reden is in eerste instantie de openbaredienstverplichting en bijgevolg het beleid van de Vlaamse overheid. Ik vraag dan ook met aandrang heel snel op de proppen te komen met een nieuwe manier om naar dit beleid te kijken en ervoor te zorgen dat de energieprijzen echt daalt.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, ik dank de minister voor het antwoord. Dat dit punt hier wordt aangekaart, heeft zeker een verdienste. Nu betaalt de consument. Dat is onvoorstelbaar. Ik heb hier het voorstel gehoord de kaarten aan de burgers te geven. Mij lijkt het belangrijker ervoor te zorgen dat dergelijke uitgaven, op welke manier dan ook, niet langer op de facturen van de burgers terechtkomen.

Dat betekent dat iedereen zijn bestuurders moet vragen het maximale te doen om te controleren dat dergelijke kosten niet worden doorgerekend. De Vlaamse overheid kan er helaas nog niet voor zorgen dat we de toezichter de kosten zelf kunnen laten evalueren. Ik vind het ongelooflijk dat de instantie die de kosten moet goedkeuren voor ze aan de consument worden doorgerekend, die kosten ook effectief goedkeurt.

Mijnheer Dewinter, tot slot wil ik nog even ingaan op uw opmerking over een daling van het aantal bestuurders. We hebben dat voorgesteld. Dat is echter nog geen verworvenheid. Alle steun is dan ook welkom. (*Gelach en rumoer*)

Minister Freya Van den Bossche: Ik ben eigenlijk heel blij. Ondanks het geroezemoes heb ik begrepen dat ongeveer elke partij, meerderheid en oppositie, links en rechts, het erover eens is dat we in moeilijke tijden in allereerste instantie naar onszelf moeten kijken. Ik heb het dan over alle politici, op alle bestuurlijke niveaus.

Indien we met minder mensen even goed kunnen besturen, moeten we dat doen. Dergelijke folietjes als concerten hoeven niet meer te worden georganiseerd. Dat heeft allemaal een effect op het resultaat. Mevrouw De Knop heeft verklaard dat dit niet het grote verschil op de factuur zou maken. Dat klopt. We moeten echter bij onszelf beginnen. Hoe kunnen we anders iets aan de anderen vragen? Mij lijkt het belangrijk dit te doen. Ik ben dan ook blij dat hiervoor een brede meerderheid bestaat.

Ook al heb ik nog niet alle bevoegdheden om daarop toe te zien via de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), – die bevoegdheid komt er wel aan – zal ik toch alles doen wat in mijn macht of invloedssfeer ligt om al die zaken te beperken. Als u allen via uw bestuurders ook lokaal hetzelfde doet, dan kunnen we op heel korte tijd een enorme vooruitgang boeken. Ik wil u danken voor uw inzet. (*Applaus*)

De heer Filip Dewinter: Ik neem graag de uitgestoken hand van de fractieleider van sp.a aan om het aantal mandaten naar beneden te halen. Daar zijn wij al heel lange tijd vragende partij voor.

Ik stel vooral vast dat er een mentaliteitswijziging is bij de traditionele partijen. Wie dit durfde te vertellen in het verleden – ik heb dat herhaaldelijk gedaan in soortgelijke dossiers, en mijnheer Reekmans, over dit dossier heel specifiek – werd tot voor enkele weken of maanden uitgescholden als populist. Vandaag regeert het populisme blijkbaar, en daar ben ik blij om: echt populisme betekent dat men rekening houdt met het belang van de burger en durft te zeggen wat die burger stilletjes denkt.

Ik ben blij dat de minister stelt dat dergelijke concerten in de toekomst niet meer zullen plaatsvinden. Misschien kan er ook een hint gaan naar Infrax zelf dat dit concert maar beter afgelast na de gigantische stijging van de energiefactuur. Ik stel maar een ding vast: druk op de ketel zetten in het parlement, werkt. Oppositie voeren werkt eveneens. (*Applaus bij het Vlaams Belang en LDD*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het uitblijven van een beslissing inzake de structurele subsidies voor cultureel erfgoed

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, er is een decreet op het cultureel erfgoed. Dat regelt de subsidiëring van musea, archieven en expertisecentra in de erfgoedsector. Het gaat over tientallen organisaties en honderden jobs.

Er is een meerjarig systeem waarbij de Vlaamse Regering tegen 1 oktober van het voorafgaande jaar, dus het jaar waarin subsidies aflopen, een beslissing moet nemen over de subsidies van de komende vier of vijf jaar, naargelang de duur van de subsidiëring.

Minister, we zijn vandaag 26 oktober en er is nog geen beslissing genomen over de subsidies. Gisterenavond op de uitreiking van de Erfgoedprijs, waar ik zo meteen iets over zal zeggen, bleek dat verschillende organisaties hun mensen helaas in vooropzeg hebben moeten plaatsen, dus hun personeel moeten ontslaan, omdat ze geen enkele zekerheid hebben over de subsidiëring van de Vlaamse overheid, waarvan de voorprocedure, advisering enzovoort, wel degelijk correct is verlopen. De dossier die zijn ingediend tegen 1 april, krijgen tegen 1 oktober een beslissing van de regering. Er is echter geen beslissing.

Daarenboven, minister, hebt u gisterenavond terecht de Erfgoedprijs uitgereikt aan de Brugse organisatie Tapis Plein die op het vlak van erfgoedparticipatie heel verdienstelijk werk heeft geleverd. In de bijhorende toespraak en de pers van vandaag, bleek dat Tapis Plein niet alleen haar eigen subsidie op basis van de regeling van het Erfgoeddecreet zal verliezen, maar ook een negatief advies heeft gekregen. Het is een inconsequentie dat u een prijs geeft aan een organisatie waar u morgen geen subsidie meer aan zult geven. Wanneer zal de Vlaamse Regering nu beslissen over de meerjarige subsidies?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, u weet dat de timing van 1 oktober, waarin is voorzien in het decreet, gebaseerd is op het feit dat er een beslissing zou zijn over de begroting van de Vlaamse Regering, in de loop van september. U weet dat die beslissing pas op 21 oktober, dus vorige week vrijdag, is genomen. Dat stelde ons in de onmogelijkheid om deze beslissing vroeger te nemen. Deze week zullen alle organisaties bericht krijgen. Ze zijn trouwens allemaal begin oktober op de hoogte gebracht van het feit dat de begroting pas in de loop van oktober zou zijn goedgekeurd en dat pas dan die beslissing kan worden genomen.

Ik wil vermelden dat dit een uitvoering is van het Erfgoeddecreet dat dateert van 2008. Ik kan alleen maar vaststellen dat in dat decreet in een groeipad wordt voorzien en dat er telkens een nieuwe opstap is. Er zijn een aantal nieuwe elementen die telkens kunnen worden erkend. Ook hier gaat het expliciet over een aantal landelijke expertisecentra die we erkennen. Ik stel vast dat de decreetgever die groeipaden nooit budgettair verankerd heeft en nooit erkend heeft als een constant beleid, zodat er telkens opnieuw extra budgetten moeten worden gezocht om te voldoen aan dat decreet.

Ik stel ook vast dat de timing niet goed is. U hebt gelijk. We moeten een andere regeling vinden. Ik denk dan aan het Kunstendecreet waarin de beslissing in het voorjaar wordt genomen zodat de organisaties ook meer tijd hebben om zich voor te bereiden. We moeten onze conclusies trekken en het parlement kan er als decreetgever zeker voor zorgen dat er tijdig een beslissing kan worden genomen. Deze week zullen de organisaties hierover nieuws krijgen.

U hebt verwezen naar een heel specifieke situatie. Er is een negatief advies van de beoordelingscommissie. Ik stel dat vast. Ik denk dat de prijs losstaat van de beslissing van de commissie. Wij hebben zelf op voorhand al aan de organisatie meegedeeld dat we zullen zoeken naar een oplossing voor hun situatie.

De heer Bart Caron: Ik ben blij dat er een oplossing voor hun situatie komt, overigens een veranderingstraject dat niet door henzelf maar door de overheid is gevraagd en waar ze nu zelf het slachtoffer van zijn.

Minister, het is trouwens niet de Vlaamse Regering die de begroting goedkeurt, maar het Vlaams Parlement. We doen dat maar in december. Net daarom zijn er decreten die meerjarige structurele subsidies bevatten en die een bindende kracht hebben.

Ik kan dus alleen maar vaststellen dat er geen politiek draagvlak is en dat er binnen de regering geen akkoord is om die meerjarige subsidies toe te kennen in deze tijd, wat ik ten zeerste betreurt.

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Voorzitter, minister, collega's, ik zou me willen aansluiten bij de bekommernis van de vraagsteller, maar ik ben ervan overtuigd dat er binnen de meerderheid wel een oplossing kan worden gezocht, zeker voor decreten die een soort aanwaseffect hebben. Ik denk dat we gezamenlijk onze verantwoordelijkheid moeten nemen.

Ik was gisteravond toch ook wel verrast toen ik vernam dat een vereniging wordt geprezen voor haar werking en vervolgens van een beoordelingscommissie een onvoldoende krijgt voor haar werking. Het is niet de eerste keer dat we dat meemaken. Het bewijst dat er een betere afstemming nodig is. Het belangrijkste is dat we gezamenlijk naar een oplossing zoeken, zodat wat moet worden gefinancierd, ook kan worden gefinancierd.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, ik denk dat iedereen het belang van de erfgoedsector erkent. Ik vind het wel jammer dat de verenigingen en de organisaties zo laat zijn ingelicht over het feit dat ze pas op het einde van deze maand uitsluitel zullen krijgen. We moeten vooral oog hebben voor het menselijke aspect en voor de gevolgen voor de organisaties. Als mensen hun opzegging krijgen, dan riskeert men ook dat een heleboel expertise wegvloeit.

Ik sluit me aan bij de suggesties van de heer De Coene om er werk van te maken, want dat is voor een deel onze verantwoordelijkheid als parlement. Minister, het uitblijven van de beslissing doet toch ook vragen rijzen of er een verband is met hervormingen in de sector.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, ik sluit me aan bij de vraagsteller. Ik heb ook begrip voor de begrotingstechnische uitleg van de minister.

In zo'n situatie is een tijdige communicatie naar de betrokken organisatie cruciaal, maar ik denk dat het probleem recurrent dreigt te zijn. Ik vrees dat het ook de komende jaren zal opduiken en dat we dus een structurele oplossing zullen moeten vinden via een aanpassing van het decreet. De referentie naar bijvoorbeeld de regeling in het Kunstendecreet kan een voorbeeld zijn van de wijze waarop wij zouden moeten omgaan met die thematiek uit het Erfgoeddecreet.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, de principiële beslissing die ik heb genomen, dateert al van augustus. Je moet het technisch kunnen afronden, maar dan heb je conflicten tussen wat er in de begroting komt en hoe we tegemoet kunnen komen aan de aangroei die ingeschreven is in het decreet maar nooit budgettair vertaald. Dan moet je echt zoeken hoe de organisaties die daarvoor in aanmerking komen, toch een vergoeding kunnen krijgen.

We hebben de organisaties op de hoogte gebracht en we hebben hen geïnformeerd over het probleem.

Zoals ik daarnet al zei, ben ik er voorstander van ervoor te zorgen dat de timing veranderd wordt, zodat men vroeger zekerheid en duidelijkheid heeft over wat er kan komen. Zo kan men zich daar tijdig op voorbereiden. Mijnheer De Coene, het voorbeeld van het Kunstendecreet is een mooi voorbeeld. Men heeft daar veel vroeger duidelijkheid en zekerheid. Die elementen moeten we zeker meenemen.

De discussie of we al dan niet een veranderingstraject moeten inzetten, is gebaseerd op het Erfgoeddecreet van 2008. Daarin werd voorzien in een aantal nieuwe landelijke expertisecentra. Het steunpunt FARO heeft een aantal organisaties begeleid naar een nieuw traject om binnen dat nieuwe Erfgoeddecreet te passen. Die organisaties hebben dat veranderingstraject ook gevolgd. Uiteindelijk heeft de beoordelingscommissie een negatief advies gegeven. Dat is een heel spijtige zaak. We moeten daar lessen uit trekken en ervoor zorgen dat er duidelijke communicatie is tussen het steunpunt, de trajecten die worden uitgetekend en de beoordelingscommissies. Ik vond het zelf ook heel onrechtvaardig, maar wou langs de andere kant principieel de beoordelingscommissies volgen. Als je experts aan het werk zet om te beoordelen, moet je ook rekening mee houden met hun beoordeling. Je kunt het niet maken experts aan te duiden en daar dan geen rekening mee te houden. Ik heb daarom aan de organisatie gezegd – en dat weten ze al sinds de maand september – dat wij een oplossing zouden zoeken en ervoor zorgen dat er een overbrugging komt voor die vervelende situatie waarin zij terechtgekomen zijn door het veranderingstraject dat ze hebben afgelegd.

De prijs werd volgens mij volledig terecht aan die organisatie toegekend. De jury heeft dat beslist. Ik heb haar die prijs met veel plezier toegekend omdat ik het een bijzonder waardevolle organisatie vind.

De heer Bart Caron: Het is zeker terecht dat die prijs werd toegekend aan die organisatie, opgericht in de ‘voordagen’ van Brugge 2002.

Mijnheer Delva, ik ben het eens met uw voorstel om de timing aan te passen. Ik denk dat we op die manier rechtszekerheid kunnen verkrijgen voor de organisaties.

Minister, het veranderingstraject waar de vzw tapis plein nu het slachtoffer van is, werd gegenereerd door de overheid zelf, op basis van een decretale regeling. Ik vind dat de datum van de beslissing over de financiën, ook een decretale regeling, dan ook moet worden gerespecteerd. Minister Muyters, u bent verantwoordelijk voor de begroting. Honderden Vlaamse medewerkers in de erfgoedsector zitten in onzekerheid. Er moet snel een beslissing worden genomen. Indien dat zou gebeuren in een grote sector, zoals de kunstensector of het onderwijs, stond Vlaanderen op zijn kop.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Elisabeth Meuleman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel om de lerarenopleiding uit te breiden tot masterniveau

ACTUELE VRAAG van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel om de lerarenopleiding uit te breiden tot masterniveau

ACTUELE VRAAG van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het voorstel om de lerarenopleiding uit te breiden tot masterniveau

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, een van onze kwaliteitskranten is er deze ochtend in geslaagd om al een tipje van de sluier te lichten over het lerarenloopbaanpact, hoewel het niet de bedoeling was dat daar al veel over zou bekend raken.

In dat artikel staat dat u overweegt om de opleiding voor leraren uit te breiden van drie naar vier jaar. Op zich staan we daar niet weigerachtig tegenover. We zouden die oefening zeer graag met u mee willen maken. We kennen allemaal de problemen waar we in het onderwijs mee te maken krijgen. Een op de drie leerkrachten verlaat het onderwijs binnen de vijf jaar. Er is dus een zeer grote uitstroom. Het beroep van leerkracht wordt ook steeds complexer. We hebben dat hier al een aantal keren aangehaald. Het zou een stap in de richting kunnen zijn, maar het mag niet de enige stap zijn. Het mag ook niet betekenen dat we gewoon een jaar meer van hetzelfde zouden doen. Ik herinner me dat de heer Peter Adriaenssens op de startdag van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) zei dat onze leerkrachten veel te weinig praktijkervaring opdoen. Het wordt steeds moeilijker om stageplaatsen te vinden. Hij maakte ook de vergelijking met de psychiater. De psychiater begint zijn job op 30 jaar en heeft dan al jaren praktijkervaring en ervaring in communicatie. Leerkrachten moeten eigenlijk vaak bijna hetzelfde doen, maar worden losgelaten op dat onderwijs wanneer ze 21 jaar zijn en nauwelijks ervaring hebben.

Minister, hoe zou u dat vierde jaar dan willen invullen?

Er blijven ook nog andere vragen over na het lezen van het krantenartikel. Wordt het een professionele of academische bachelor? Wat met het buitengewone onderwijs? Kunt u ons vertellen hoe u dat concreet zult invullen?

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik heb de gewoonte tijdens mijn ontbijt de krant te lezen. Deze morgen verslikte ik me echter in mijn koffie. Ik las wat uw plan is met de lerarenopleiding. Ik ben het ermee eens dat een grondig debat nodig is. U hebt zelf aangekondigd dat het belangrijk is te investeren in het loopbaandebat en dat ondersteun ik.

Maar meteen komt u met een nieuwe structuur als oplossing, een masteropleiding, een school of education, zonder dat er een inhoudelijk debat ten gronde is gevoerd over de lerarenopleiding. Ik stel me daar serieuze vragen bij. Ik dring erop aan dat we in de eerste plaats een inhoudelijke discussie hebben over wat we nodig hebben aan leerkrachten in Vlaanderen.

Ik betwijfel of de nu voorliggende oplossing ook een oplossing is voor de noden die zich stellen. Zal dat het tekort oplossen? Zal het een kwalitatieve verbetering inhouden? Het loopbaandebat is nog maar pas opgestart. Er moet nog een evaluatie komen van het decreet van de lerarenopleiding, maar blijkbaar is dat niet meer belangrijk. Er loopt ook nog een grondige discussie over de integratie van de masteropleidingen die verbonden zijn aan de hogescholen die integreren in de universiteiten. Wat gebeurt er dan met de lerarenopleiding? Wat is de impact van dit idee op de oefening die we nu maken in het kader van de integratie van de hogeschoolopleiding? Wat is de kostprijs?

Minister, het is niet weinig, wat we nu betalen voor de integrerende opleidingen. Mijn indruk is nochtans dat u geen middelen te veel hebt. Bent u bereid om het debat eerst inhoudelijk te voeren? Wilt u de motie die we hebben goedgekeurd inzake hoger onderwijs, dat we willen continueren, realiseren? Wilt u de evaluatie van het decreet over de lerarenopleiding ernstig nemen? (*Applaus bij CD&V en LDD*)

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Minister, enkele weken geleden hebben we met u gediscussieerd over het lerarenloopbaanpact, maar dat was achter gesloten deuren. Er is dus geen verslag van. Ik heb deze morgen dus niet kunnen nagaan of deze mogelijkheid er ook in

stond. Geheimdoenerij leidt tot niet veel, want nu staat het op de voorpagina van De Standaard.

We waren het er toen wel over eens dat de kwaliteit van de leerkrachten natuurlijk ongemeen belangrijk is, dat we daar op alle fronten aan moeten werken, en dat een debat daarover dus heel erg nodig is. Vandaar dat ik deze morgen erg schrok toen ik de krant las, en wel om drie redenen. Het is een geheim debat en het staat vandaag op de eerste bladzijde van De Standaard. Dat verwondert me al ten zeerste. Minister, u hebt altijd sympathie gehad voor masters in het basisonderwijs, dat hebt u nooit onder stoelen of banken gestoken. Maar ik had nooit begrepen dat het over alle leerkrachten zou gaan. Volgens de krant zou er voor buitengewoon onderwijs zelfs nog een vijfde jaar bijkomen. Dat lijkt me de omgekeerde wereld.

En dan komt plots ook de professionele master om de hoek kijken. Ik dacht dat dat niet de bedoeling was. Er rijzen dus heel wat vragen. Het is de allerhoogste tijd om het debat open te voeren in het parlement. Door deze maatregel zo uit te vergroten, zult u het omgekeerde effect bereiken. In plaats van de broodnodige studenten aan te trekken, zult u ze net afstoten. Minister, wat denkt u dat de invloed hiervan zal zijn op de arbeidsmarkt? (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Helsen verslikte zich in haar koffie, maar ik heb ook gevloekt toen ik hoorde dat iemand het nodig had gevonden om die denkschemanota aan een journalist te bezorgen. Met de partners hebben we afgesproken op de lange termijn te denken inzake het lerarenloopbaanpact. Dat is ook nodig, omdat we op een kruispunt staan tussen oud en nieuw onderwijsbeleid. Dat betekent dat je, met de inzichten uit binnen- en buitenland, fundamentele vragen moet hebben.

De nota die is opgemaakt, is geen voorstel van mij, noch een ontwerp van beslissing. Het is gewoon een denkschema, op basis waarvan we gevraagd hebben om het debat te openen, alle voor- en nadelen op te lijsten en suggesties te doen. Eigenlijk is die nota in zekere zin al achterhaald, want die ronde is bezig en daar zijn al nieuwe denkbeelden uit ontstaan.

Natuurlijk vertrekken we vanuit de idee: welke leerkrachten hebben we nodig? Natuurlijk kijken we ook naar wat in het buitenland gebeurt. Je kunt er niet omheen dat wij in Vlaanderen een leerkracht opleiden in gemiddeld drieënhalf jaar, terwijl dat in de rest van de wereld vierenhalf jaar is. Je kunt er ook niet omheen dat de wereld en de samenleving complexer worden, dat we veel meer vragen van onze leerkrachten, dat zij geconfronteerd worden met diversiteit en met zorgnoden, dat het allemaal wat moeilijker wordt. Niemand betwist dat er een vraag is naar praktijkervaring en naar bijkomende opleiding.

Die oefening loopt op dit moment. Ik blijf dan ook heel zen. We zijn nu alle voor- en nadelen aan het oplijsten, maar ook de budgettaire gevolgen, het al dan niet heropenen van het debat over de professionele master, en nog een aantal andere consequenties. Er spelen heel wat vragen mee, en die komen op dit moment ook aan bod in dat debat. Daarom voeren we ook een grondig en structureel debat. Dit is nog maar een eerste nota. Er zullen nog veel andere nota's komen.

Als we op dat kruispunt van oud en nieuw onderwijsbeleid zitten, heeft het ene natuurlijk ook met het andere te maken. Moeten we al of niet een master doen? Moeten we al of niet een studieduurverlenging doorvoeren? Moeten we al of niet 'schools of education' hebben? Moeten die in de hogeschool of in de universiteit komen? En natuurlijk moeten we rekening houden met de resolutie van het parlement en met de opties die genomen zijn rond de integratie van de academiserende opleiding. We doen dat ook.

Ik kan alleen maar vaststellen – en daar ben ik dan wél blij om – dat geen enkele van de partners die rond de tafel zitten, vandaag gereageerd heeft. Men wil het debat mogelijk houden. Men wil open, zonder taboes en zonder zich vast te pinnen, van gedachten wisselen. Ik kan u bevestigen dat het debat op dit moment heel goed loopt.

Als er een tekst circuleert, loop je natuurlijk het risico dat iemand meent zichzelf interessant te moeten maken door ergens naartoe te lopen. Dat zul je nu eenmaal nooit kunnen tegenhouden. Maar laat ons het debat ten gronde voeren en aftasten wat kan en wat niet. Je kunt ook niet zeggen dat de mensen met wie we rond de tafel zitten, niet weten wat er aan de hand is. Het gaat om de vakbonden, de werkgevers, de koepels, de netten.

Wat we nog niet gedaan hebben, maar wel van plan zijn te doen, is met de lerarenopleidingen zelf te gaan praten. Het zal u niet ontgaan dat we enorm veel signalen krijgen van beginnende leerkrachten, die, wanneer ze starten in een school, zeggen dat ze eigenlijk een probleem hebben met voorbereiding, dat ze niet wisten dat ze papiertjes moesten invullen – wat overigens niet door ons wordt gevraagd –, dat ze niet wisten dat het eigenlijk meer was, dat er zorgnoden waren. Er is een vraag, zowel vanuit de scholen zelf als vanwege beginnende én oudere leerkrachten, om iets te doen met die opleidingen. We zijn met dat debat begonnen als een eerste debat. Ondertussen gaan we verder. We zullen dat ook de komende maanden blijven doen. Dat zal nog wel wat tijd vergen.

Wat in de krant stond, was een denkschema, om de gedachten te ordenen en om daar een fundamenteel debat over te hebben, met alle voor- en nadelen, om dan op de lange en de korte termijn goede beslissingen te kunnen nemen. Als wij een serieuze Vlaamse Regering willen zijn en als wij met z'n allen serieus willen inzetten op de kwaliteit van ons onderwijs en ook de komende tien à vijftien jaar nog toponderwijs willen hebben, dan kun je er niet omheen dat de leerkrachten daarin centraal staan. Daar is iedereen in de wereld het over eens.

Als je dan naar het buitenland kijkt – en dat is voor mij meer dan Frankrijk en Duitsland – dan merk je dat men probeert om leerkrachten bij de beste te vinden, dat men ze langer opleidt en dat men ze goede ondersteuning geeft. Met die uitgangspunten vertrekken we om op korte termijn een aantal maatregelen te kunnen nemen, en om op lange termijn de kwaliteit van ons onderwijs veilig te stellen.

Ik wil immers niet dat men over tien jaar zegt dat deze Vlaamse Regering, en ikzelf als minister, niet de nodige stappen heeft gezet om op lange termijn te denken. En we moeten op lange termijn denken. Dat betekent dan: out of the box durven denken, en niet structuren vooropzetten, maar het belang van het kind. Ik hoop dat we dat allemaal doen, om die Vlaamse jongeren van vandaag op te leiden tot veelzijdige, sterke persoonlijkheden. Daar is het me om te doen. (*Applaus bij sp.a*)

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, zen is nu niet meteen een levenshouding die ik met u associeer. Ik ben blij dat u zen bent, maar in dezen bent u misschien iets té zen.

Op dit momenten zijn we bezig met de hervorming van het secundair onderwijs. Die leerkrachten moeten wel de motor zijn van heel die hervorming. We zijn bezig met hoorzittingen daarover en u bent nog bezig met denkschema's over de hervorming van het leerkrachtenberoep, maar die hervorming van de leerkrachtenopleiding vormt wel een heel belangrijk onderdeel van die hervorming van het secundair onderwijs. In het parlement hebben we nog geen inzage in die denkschema's. Nu hoor ik dat u nog niet eens met de lerarenopleidingen hebt gepraat.

Misschien kunt u ter zake een tandje bijsteken. Inhoudelijk willen wij uw idee overwegen. We willen zeer graag mee denken, maar misschien is er nood aan een bijsturing van de methode.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik hoop dat er ook nog andere denkschema's op tafel worden gelegd. Ik hoop dat het inhoudelijke debat een reële kans krijgt en dat dit ruimer gaat dan wat u vandaag al hebt ingebracht.

In dit debat gaat het niet enkel en alleen over de vraag of het nu een bachelor- of een masteropleiding moet zijn. We hebben een breed debat over de inhoud nodig als het gaat over de lerarenopleiding in de toekomst. U moet dringend de lerarenopleiders zelf in het debat

betrekken. Ik vind dat heel belangrijk. Het gaat immers ook over die mensen. Zij hebben heel wat expertise en kunnen een ernstige bijdrage leveren aan het debat. Ik wil u ook vragen dat u de eventuele ongewenste neveneffecten op de integratieoefening zou wegnemen.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Minister, u hebt me zes minuten lang – of misschien zelfs iets langer – gezegd wat u allemaal zult doen. Dat verhaal kennen we al lang. U herhaalt dat immers telkens. U zegt steeds hetzelfde. We hebben u ook gehoord in de besloten vergadering van de commissie. U stelde toen niet alleen de lerarenopleiding en de lerarenloopbaan te zullen veranderen. U stelde ook heel het onderwijs te zullen veranderen. Ik vind dat heel sympathiek en ik vind het ook heel aangenaam om daarover te discussiëren, maar de onderwijssector heeft vandaag behoefte aan een aantal kortetermijnideeën. U zegt nu wel dat er een aantal zullen komen, maar wij wachten daar nog altijd op. In de commissie wachten we nog altijd op een open debat ten gronde over heel die problematiek. We weten allemaal dat u het heel mooi kunt uitleggen, maar er zijn nu absoluut daden nodig, wil men niet – zoals u zelf aanhaalt – over tien jaar zeggen dat deze Vlaamse Regering niet aan de toekomst van haar jongeren heeft gedacht. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, er zijn nog zekerheden: woensdag is het Smetdag. Dat was mijn eerste gedachte toen ik u deze ochtend op de radio hoorde. Toen ik dan het krantenartikel heb gelezen, waarin een aantal voorafnames werden gedaan met betrekking tot dit onderwerp, heeft dat me sterk verbaasd.

Ik sluit me erg graag aan bij de drie vraagstellers. De discussie daarover moet hier niet worden gevoerd. In het artikel, en zonet in uw antwoord, hebt u een aantal zeer interessante denkschema's gegeven, maar er was afgesproken dit in besloten vergadering in de commissie te behandelen, nadat u zeer sereen het debat zou hebben gevoerd met de onderwijsverstrekkers. Vandaag lees ik dat in de krant, en dat vind ik een enorme gemiste kans. Dit legt een enorme druk op het debat over dit onderwerp. Ik betreur dat ten zeerste. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, ik heb me deze ochtend ook verslikt in mijn koffie. Minister, als u zo doorgaat, zorgt u voor veel medische problemen in de onderwijssector. De neus-, keel- en oorspecialisten zullen veel werk krijgen.

Minister, toch een woordje over de methode. Ofwel bent u te kwader trouw, doet u aan aankondigingspolitiek en probeert u een sfeer te creëren waardoor alleen maar in één richting beslissingen kunnen worden genomen. Ik gun u het voordeel van de twijfel en ik denk dus dat dit niet het geval is. Ofwel hebt u een gebrek aan professionalisme. U slaagt er in uw onderhandelingen niet in om uw partners hun mond te laten houden. Er is een besloten vergadering geweest van de parlementaire commissie. Daar werden veel vertrouwelijke zaken gezegd. Daar werd open gediscussieerd. Geen enkel parlementslid heeft gesproken met de pers. Dat professionalisme is wel aanwezig in het parlement.

In de hoorzittingen van de commissie heeft de heer Standaert gepleit voor een betere lerarenopleiding om de onderwijshervorming te doen slagen. Maar hij pleit in De Standaard ook tegen het voorstel van de verlenging tot drieënhalf jaar. Hij pleit voor een blokkendoos.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Wim Van Dijck: Voorzitter, ik ben het eens met de vraagstellers: het debat is absoluut nog niet voldragen. De aanzet ertoe was trouwens geheim. We hebben van gedachten gewisseld in een besloten commissie. Iedereen is het erover eens dat het lerarentekort moet worden aangepakt, dat het beroep moet worden geherwaardeerd en dat we eventueel iets moeten doen aan de verloning. Maar of de oplossingen die vandaag in de krant zijn uitgelekt daarvoor de hoeksteen zijn, durven wij te betwijfelen. Wij moeten vandaag

eerst open en met expertise het debat voeren. Dit soort voorbarige lekken kunnen we daarbij missen als kiespijn. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Minister, u hebt altijd het belang van de beslotenheid van dit debat benadrukt. Ik ben er dan ook van overtuigd dat het lek van ergens komt waar u niet vermag het tegen te houden.

Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om een inhoudelijke insteek te doen in dit debat. U lanceert al langer het idee van de master in het lager onderwijs. Ik heb daar op zich ook geen probleem mee. Maar, minister, wij komen toch altijd tot de conclusie dat er vaak iets schort aan de instroom van de jongeren die de lerarenopleiding volgen. Ik weet niet of u per se alle studenten vier jaar een opleiding moet laten volgen. Ik vraag mij af of er geen differentiëring mogelijk is voor studenten die op bepaalde vlakken lacunes vertonen. Daar moet men specifiek aan werken, want dat worden op termijn ongetwijfeld zeer goede leerkrachten. Zij hebben echter die extra ondersteuning nodig die van hen betere en professionele leerkrachten zal maken. Minister, ik wil u vragen om ook met die denkpiste rekening te houden.

Minister Pascal Smet: Ofwel menen we het met het debat, ofwel menen we het niet. Ik wil er inderdaad mijn tijd voor nemen. Niet alleen ik maar alle onderwijspartners zijn de mening toegedaan dat we op een kruispunt staan van oud en nieuw onderwijsbeleid. Als we nu een aantal dingen willen veranderen, moeten we het systeem fundamenteel bekijken. Alles is met alles verbonden. Men heeft in het verleden lange tijd hier een knopje aangedraaid en daar een en daar iets bijgebouwd en ginds ook iets. Dat is helemaal geen verwijt aan mijn voorgangers, ik zou het wellicht ook zo hebben gedaan. Alleen is het zo dat, als we de kwaliteit van het onderwijs de komende tien jaar willen behouden, zeker in het licht van de hervorming van het secundair onderwijs, wij keuzes moeten maken. Dan moeten we een breed debat voeren omdat alles met alles verbonden is. Ik blijf nog altijd vinden dat we dit debat het best in vertrouwen voeren. We kunnen het niet 'en plein public' doen. Daarom zie ik de vakbonden apart. Daarom zie ik de werkgevers, net om het debat alle kansen te geven. Daar kruipt heel wat tijd in, en ik doe het dan ook nog zelf.

We werken op twee niveaus: op de lange en op de korte termijn.

Mevrouw Celis heeft 100 procent gelijk: het lek maakt het debat moeilijker. Dat is al dan niet bewust gebeurd: ondertussen zit je wel met veertig mensen rond de tafel.

Ik blijf vinden dat onze methode de juiste is. Het bewijs daarvan is dat ook de partners vandaag in de krant niet hebben gereageerd. Zij vinden, net als ik, dat wat op tafel lag een denkschema is en niet de oplossing.

Bij de voorbereiding van dat pact hebben we de agenda opgesteld. Veel mensen uit het onderwijs hadden nooit gedacht dat we die agenda zouden kunnen opstellen om over die fundamentele kwesties uit het onderwijs zonder taboes te praten. Onze Vlaamse samenleving is op een punt gekomen dat we op lange termijn moeten kijken en out of the box moeten denken. We moeten voor- en nadelen op een rijtje zetten en ideeën laten rijpen. Dat is wat we nu doen.

Mevrouw Vanderpoorten, binnen een aantal weken zal deze Vlaamse Regering specifiek voor het kleuteronderwijs een aantal beslissingen nemen om ervoor te zorgen dat de scholen tegen september 2012 die 1250 extra kleuteronderwijzers kunnen aanwerven. Ook die gesprekken lopen parallel met de vakbonden en met alle partners. We zijn daar dus wel degelijk mee bezig. Als men echter maatregelen op korte termijn neemt, dan moeten die kunnen aansluiten bij maatregelen op lange termijn. Dat is evident. Wat men op korte termijn wil doen, mag niet tegengesteld zijn aan wat men op lange termijn wil doen. De methode die we gebruiken, is nog altijd de goede methode. Ze zorgt er immers voor dat iedereen zonder taboes kan en durft spreken. Dat is heel fundamenteel voor de toekomst van ons onderwijs.

Alles is belangrijk, maar ik denk dat onderwijs toch een van de belangrijkste domeinen uit onze samenleving is. Onderwijs zorgt er niet alleen voor dat we goede mensen hebben, maar ook dat die goed zijn opgeleid zodat men ook in andere sectoren vooruit kan gaan. We zullen dit debat blijven voeren. Ik zal alle partners zien en hen vragen hoe we verder zullen omgaan met die vertrouwelijkheid. Daar moeten duidelijke afspraken over gemaakt worden.

Mevrouw Helsen, we hebben tegen de partners gezegd dat we dit nu met hen bespreken maar dat we dit op heel korte termijn met de leerkrachten zullen bespreken voor acties op korte termijn en voor acties op langere termijn. Ik vraag maar één ding, namelijk dat we in onze samenleving, en dus ook in het onderwijs, stoppen met doelstellingen en middelen met elkaar te verwarren. We mogen niet vergeten dat structuren er zijn voor de mensen en niet omgekeerd. We moeten redeneren vanuit het belang van het kind en niet vanuit het belang van een individuele structuur. Men moet zichzelf in vraag durven te stellen, wat niet betekent dat men zelf moet verdwijnen. Dat is iets anders. Men moet echter op zijn minst die intellectuele oefening doen. Wanneer we op die manier te werk kunnen gaan, en dan liefst met meerdere partijen, dan kunnen we de fundamenten leggen van een nieuw onderwijsbeleid.

U hebt pertinente opmerkingen gemaakt die ook tijdens het debat aan bod zijn gekomen. Die nota is al geëvolueerd en zal nog verder evolueren. Het is de uitdrukkelijke vraag van alle partners om dit op die manier voort te zetten. De dag dat het debat volledig publiek wordt gevoerd, is de dag dat het debat dood zal zijn.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Minister, ik begrijp de gevoeligheid en ik begrijp dat u eerst met werkgevers en werknemers tot een draagvlak wilt komen vooraleer u het maatschappelijk debat aangaat. Maar dat maatschappelijk debat moet er echt wel komen.

Onderwijs is geen eiland. We zeggen zo vaak dat we de maatschappelijke problemen en evoluties weerspiegeld zien in het onderwijs. Ik denk dat de methode van de geheimhouding en van de onderhandelingen achter gesloten deuren ook haar beperkingen heeft. Ik denk dat de tijd van het maatschappelijke debat binnenkort aanbreekt. Ik hoop dan ook dat we dit debat dan op een open manier zullen kunnen voeren. (*Applaus bij Groen!*)

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik onthoud dat u inspanningen zult doen om het debat inhoudelijk en breed te voeren en dat u de opleiders er snel bij zult betrekken. Dat staat niet haaks op de bewegingen die voor de rest binnen het hoger onderwijs lopen.

Ik vraag ook dat u de financiële gevolgen goed in de gaten houdt en op dat vlak realisme aan de dag legt.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Het is positief dat binnen een aantal weken maatregelen over het kleuteronderwijs op de regeringstafel komen te liggen. Ik ben wel bang dat met dit dossier – en ook met dat over het secundair onderwijs – hetzelfde zal gebeuren als wat met de leerzorg is gebeurd. Morgen houden wij daar een gedachtewisseling over, en wij zullen dan wellicht vernemen hoe dat zo is gekomen. Maar er staat klaar en duidelijk dat het dossier leerzorg is afgevoerd omdat daarvoor geen draagvlak bij de vakbonden bestaat. Als dat ook voor andere dossiers daarop uitdraait, dan zijn wij echt ver van huis. Tot slot heb ik nog een advies: minister, neem dit parlement ernstig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Ivan Sabbe tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de concentratie van de werkloosheid in de grote steden en de maatregelen die ter zake worden genomen

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, minister, collega's, uit de resultaten van de studie die u IDEA Consult liet uitvoeren, blijkt dat de werkloosheidsgraad in de grote steden dubbel zo hoog is als in de kleinere steden. Het Vlaams gemiddelde bedraagt iets meer dan 7 procent, maar in steden als Gent is het cijfer meer dan 11 procent en in Antwerpen, dat de koppositie inneemt, zelfs 14,6 procent. Er is ook een zorgwekkende tendens waarneembaar: de werkloosheidsgraad in de Vlaamse Rand stijgt, en wij weten dat werkloosheid ook onveiligheid in de hand werkt.

Wij merken ook dat de evolutie eerder hoopgevend is: tegen 2015 zal de werkloosheid dalen. Dat is een positieve tendens. Maar in de steden blijft de ontwikkeling negatief. Vooral daar is er sprake van een mismatch tussen vraag en aanbod. IDEA Consult doet aanbevelingen. Het komt eigenlijk erop neer om meer samenwerking tussen de VDAB en het regionaal niveau te organiseren en de steden inzake activering een grotere bevoegdheid te geven. Men stelt dus voor om meer bevoegdheden naar het lokale niveau te delegeren, want die staan dicht bij de mensen. In het krantenartikel zegt u dit ter harte te zullen nemen. Welke maatregelen zult u treffen om deze aanbeveling in de praktijk om te zetten?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, collega's, ik wil even het opzet van de studie schetsen. De studie betrof een regressieanalyse van de werkloosheidsgraad in alle Vlaamse gemeenten aan de hand van een vijftal parameters: de demografische ontwikkeling, migratie, het ondernemerschap, pendelactiviteiten, sociale voorzieningen en het sectorale weefsel van de bedrijven. IDEA Consult komt tot de bevinding dat er eigenlijk geen correlatie kan worden vastgesteld en dat de verschillen zijn terug te voeren tot individuspecifieke eigenschappen. Dat toont aan dat wij een beleid gefocust op maatwerk moeten voeren. Dat is de basisconclusie van de studie.

Maatwerk is al lang de kern van mijn beleid. Dat maatwerk zal dus zeker in de steden – en nog meer in de grote steden – zorgen voor een specifiek stedelijk beleid. Dat is niet nieuw. Ik ben al een hele tijd bezig met een concreet stedelijk beleid voor Gent en Antwerpen. In beide steden is er een samenwerkingsverband tussen het OCMW, de VDAB en de stad aan het werk. Bovendien is met de VDAB afgesproken dat in beide steden een stadscoördinator of een stadsmanager komt die het geheel moet coördineren.

Ik heb naar aanleiding van de studie beide steden uitgenodigd. Er is een gesprek geweest op mijn kabinet, om beter te begrijpen in welke richting zij willen gaan. Zij willen meer komen tot een coregisseurschap. Op basis van die vraag organiseren we op 6 december een workshop met alle stakeholders, waarop ook de leden van de commissie Werk zullen worden uitgenodigd. De bedoeling is om vanuit de VDAB meer maatwerk te kunnen leveren aan de steden Gent en Antwerpen.

De heer Ivan Sabbe: Ik ben blij dit te horen, minister. U hebt voor het arbeidsbeleid tools in handen, maar de uiteindelijke sanctionering blijft grotendeels federaal, bij de RVA. Bij Dexia houden we achter de feiten aan. Is het in de licht van de nota-Di Rupo in verband met de staatshervorming geen tijd dat alle partijen van de Vlaamse meerderheid een nota op tafel leggen voor de federale onderhandelaars waarin staat wat wij als Vlaanderen willen? Als uw beleid faalt of niet werkt, krijgen we zo mogelijk de sanctionering in handen. Dan zou er eenheid van beleid zijn. Nu de onderhandelingen wat trager veropen, is het het ideale moment om dat te doen. U kunt wel verwijzen naar enkele akkoorden, maar het is niet erg concreet over tewerkstelling. Ik weet dat de N-VA niet aan tafel zit, maar de N-VA zit wel in deze meerderheid en zou dus met de Vlaamse coalitiepartners kunnen zeggen wat Vlaanderen wil.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Mijnheer Sabbe, ik heb deze vraag als een vraag om uitleg gesteld en gehouden, om er in de commissie uitvoerig op in te kunnen gaan en het debat niet te beëindigen bij een actuele vraag. Ik schrik er niet van dat u weer een wending maakt naar

repressief optreden, de RVA die niet bij ons zit en sanctioneren. Daar gaat het nu even niet om, minister. Het gaat over de regionale en de stedelijke verschillen en welke beleidsmaatregelen wij specifiek moeten kunnen hanteren om die verschillen op te vangen en gediversifieerd aan te pakken.

Minister, u hebt gezegd dat er op 6 december een workshop komt. Ik weet dat u al nauwe contacten hebt met enkele steden en regio's om tot een samenwerkingsakkoord met de Vlaamse overheid te komen. Welke timing plakt u daarop? Dat staat ook in het regeerakkoord, maar daar zitten we voorlopig nog even op te wachten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Sabbe, u maakt een opmerking over het federale niveau. Wij hebben als de N-VA ook al verschillende keren aangekaart dat er een actief beleid is op Vlaams niveau, maar een passief op federaal niveau. Na de staatshervorming zal dat niet veranderen.

Als ik de uitleg van de minister en de vraag goed begrijp, is het zo dat IDEA Consult tot de conclusie komt dat we met het aangekondigde beleid al flink op de goede weg zitten. Er is de samenwerking met de VDAB en de lokale actoren, waarnaar mevrouw Turan ook verwijst. Er is al de inzet op een competentiebeleid, dat heel individueel is. Er is al het sluitend maatpak, dat ook heel individueel gaat. In het witboek Interne Staatshervorming is ook gewezen op een nauwere samenwerking met lokale actoren voor arbeidsmarktbeleid. De Vlaamse Regering zit in opvolging van deze studie op de goede weg met de aangekondigde maatregelen.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Collega's, de arbeidsmarkt volgens de heer Sabbe: grote en complexe problemen, één oplossing. Dit keer is het sanctioneren. Daarmee wilt u alles oplossen, mijnheer Sabbe. U bewijst dat u de studie niet goed hebt gelezen en dat u de arbeidsmarkt in Gent en Antwerpen niet kent. Er is niet enkel een grote werkloosheid, er is ook een hoge jobratio. Er zijn meer jobs in Gent dan dat er actieven zijn. Er is een mismatch: we krijgen een groep niet naar die jobs en dat heeft alles te maken met kwalificatie. In plaats van te roepen over sanctionering, moeten we nu investeren in opleiding, in competentie management in de bedrijven en in de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Enkel zo zullen we dit probleem kunnen oplossen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, we hebben binnen onze huidige bevoegdheden al heel wat hefboomen om op het vlak van werkgelegenheid een gedegen beleid te voeren. Ik merk dat de partijen die de federale onderhandelingstafel hebben verlaten, het best lijken te weten wat zich daar afspeelt. Ik kan u verzekeren dat er heel wat hefboomen bijkomen voor ons werkgelegenheidsbeleid.

Momenteel kunnen we ook al heel wat doen. In de grootsteden zitten we vooral met de problematiek van de allochtone werkloosheid. We hadden het vorige week in de commissie over ons taalbeleid. Daar zijn gebreken aan. U beloofde om daaraan te remediëren. We moeten daarop inzetten.

U hebt het over Gent en Antwerpen, twee grootsteden met een hoge werkloosheid. Er zijn nog andere problemen. Een kleine stad als Ronse vertoont een grootstedelijke problematiek inzake werkloosheid. Ik hoop dat u voor kleinere steden ook een beleid op maat voert, net zoals voor Brussel, al is dat geen deel van het Vlaamse Gewest. We moeten inzetten op een samenwerking van de VDAB met Actiris.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: De studie van IDEA Consult toont aan dat het probleem van hoge werkloosheid niet gereserveerd is voor grote steden zoals Gent en Antwerpen, maar ook

voorkomt in de provincie Limburg, in het bijzonder in de mijngemeentes. De werkloosheid is nog sterker gestegen in die regio's die het voor de economische crisis ook al minder goed deden.

Bovendien is het opvallend, en dat mag toch nog eens gezegd worden, dat zowel in de grote steden als in de Limburgse mijngemeentes een hoge aanwezigheid is van allochtonen, en dat de werkloosheidsgraad bij de niet-EU-burgers vijf keer hoger is dan bij autochtonen. Minister, hoe wilt u de gebiedsgerichte aanpak van de werkloosheid versterken? Hoe wilt u zo snel mogelijk meer allochtonen aan het werk krijgen?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Ik sluit me aan bij de vragen. De studie pleit voor een grotere decentrale werking van het arbeidsmarktbeleid en voor een meer gebiedsgerichte werking. Minister, u hebt aangehaald dat u een stadsmanager wilt voor de grootsteden Gent en Antwerpen. Welke maatregelen plant u voor de kleinere steden? De gemeenten Genk en Maasmechelen zijn al vernoemd, het komt in de studie naar voren, daar is een structureel en persistent probleem qua arbeid. Wat gaat u concreet doen voor die gemeenten?

Minister Philippe Muylers: Ik zal het eens anders formuleren dan daarnet. Ik zal nog eens herhalen wat de studie naar voren brengt. IDEA Consult heeft de werkloosheid onderzocht in alle Vlaamse gemeenten. Er is gezocht naar verklarende factoren voor de werkloosheid. Er is nagegaan of de verklaring bijvoorbeeld kan liggen bij allochtonen. Er zijn zes parameters onderzocht. De conclusie is dat de werkloosheid in die gemeenten niet verklaard kan worden door een verschil in demografie of door grotere groep allochtonen. (*Opmerkingen van de heer Chris Janssens*)

Ik zeg wat de studie zegt! Ik heb regressieanalyse gedaan, ik ben econometrist, ik weet echt wel wat de studie naar voren brengt en wat niet. Maar ik wil er graag grondig op ingaan in de commissie zoals mevrouw Turan voorstelt. We kunnen IDEA Consult uitnodigen in de commissie. Ik heb daar geen probleem mee. De correlatie is er niet, zegt de studie. IDEA Consult zegt dat de variatie in de individuele verschillen zit. We gaan naar maatwerk voor elke werkloze. Dat is mijn conclusie. Voor steden met een enorme werkloosheid kunnen we – zoals IDEA Consult zegt – dat maatwerk beter leveren via een samenwerking van de stad en de VDAB. Daar willen we op inzetten. Het maatwerk zal voor iedereen gelden, ook voor Ronse, ook voor Mechelen, voor iedereen. Het gaat over het individu en niet over de stad. De stad is geen goede parameter, het individu is de parameter. Daarop gaan we ons beleid richten.

Mevrouw Turan, de timing zal afhangen van de conclusie over het maatwerk voor de steden, en in de eerste plaats voor Gent en Antwerpen. We zullen zien wat uit de discussie komt. U bent uitgenodigd om eraan deel te nemen, net zoals alle andere interveniënten en leden van de commissie Werk. We kunnen bekijken met welke timing we tot een oplossing kunnen komen.

Ik blijf bij wat we hebben gezegd vanaf de eerste dag dat de beleidsnota Werk werd geschreven, namelijk dat we maatwerk moeten leveren. De allochtoon, de 50-plusser en de laaggeschoolde bestaan niet, het zijn allemaal individuen. Iedereen ziet dat er enorme individuele verschillen zijn. We moeten de juiste maatregelen nemen om mensen te begeleiden naar werk. Of ze in Antwerpen wonen, in Gent, in Mechelen, in Ronse of om het even waar, heeft volgens de studie – al ga ik nu waarschijnlijk wat te kort door de bocht – op zich geen belang. Het zijn de kwaliteiten van het individu die tellen, niet de plaats waar iemand woont. Dat is de conclusie.

Het voeren van een maatwerkbeleid en het aanpassen van de arbeidsmarkt aan de filosofie van het maatwerk, zal de oplossing zijn voor de problemen. Uit de studie van IDEA Consult meen ik te mogen concluderen dat de ingeslagen weg de juiste is, en ik zal die dan ook verder bewandelen.

De heer Ivan Sabbe: Wat de heer Watteeuw zegt, is niet juist. 54 procent van de niet-ingevulde openstaande vacatures zijn voor mensen met een diploma van het lager middelbaar: dat lijkt mij ongeschoold. Het is geen kwestie van zich verbergen achter het al dan niet geschoold zijn. Het is bewezen dat men een bepaalde motivatie nodig heeft en dat het die motivatie is die tot werken aanzet, en dat er ook een economische noodzaak moet zijn om te werken.

Aan de collega's van de N-VA wil ik zeggen dat ze het met woorden fantastisch doen in het arbeidsbeleid. Ik kijk echter naar de daden. Slechts 46 procent van de instroom van de 50-plussers is in 2010 weer aan werk geraakt. Begeleid door de VDAB ging het om 47 procent, niet-begeleid door de VDAB om 45 procent. Er was dus nauwelijks een verschil.

En dejuistestoel.be? Van de 51.000 mensen die meer dan 50 zijn, die werkzoekend zijn en die niet werken, heeft 0,2 procent de website bezocht. Dat is minder dan de website van de minst populaire parlementsleden hier in het halfroond! Het blijft bij woorden, er zijn geen daden! Ik vraag daden en ik blijf mijn vraag herhalen. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de bijdrage van Vlaanderen aan de globale Belgische sanering van de overheidsfinanciën

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister-president, het is niet de eerste keer dat we hierover vragen stellen, maar 'de kat komt nu toch stilaan op de koord'. Als ik het goed heb, zit u vanavond samen met uw collega's bij de formateur om effectief te bespreken wie wat zal doen inzake de budgettaire sanering in het algemeen. Volgens het advies van de Hoge Raad van Financiën werd het aandeel van de deelstaten geschat op 400 miljoen euro, op basis van een bepaalde verdeelsleutel. Gisteren hebben de liberalen in het algemeen, laten weten dat de deelstaten meer moeten doen en hebben de Franstalige liberalen in het bijzonder, laten weten dat vooral de deelstaat Vlaanderen meer moet doen omdat het bij ons sociaal-economisch iets beter gaat en we dus ook iets meer zouden kunnen bijdragen.

Minister-president, de stelling van uw regering is altijd geweest dat we al 2 miljard euro hebben bespaard, dat onze begroting dit jaar in evenwicht is en dat ook volgend jaar zal zijn, en dat het nu aan de andere entiteiten is om dezelfde inspanning te leveren. Tegelijkertijd laat u wel een bepaalde marge als het gaat over een grotere bijdrage inzake de pensioenen van de Vlaamse ambtenaren en de zogenaamde usurperende bevoegdheden.

Wat is het nu? Blijft u bij uw stelling dat een begrotingsevenwicht volstaat als sanering? Welke marge ziet u nog voor uzelf en voor uw collega's?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, aangezien de Vlaamse Regering deze voormiddag nog eens de puntjes op de i heeft gezet, kan ik vrij duidelijk zijn. Ik heb daarstraks contact met de andere ministers-presidenten van het land gehad. Voor de tweede maal staan alle regio's en alle deelstaten op een duidelijke lijn.

Vlaanderen heeft in 2011 en in 2012 een begroting in evenwicht. Het is duidelijk dat dit niet vanzelfsprekend is. Straks zullen we nog een actuele vraag behandelen over het feit dat we naar aanleiding van de vereffening van de Gemeentelijke Holding een verlies van 265 miljoen euro moeten incasseren. We zullen dit probleem zo snel mogelijk oplossen. Het is

niet omdat we nu een probleem met ons begrotingsevenwicht hebben, dat we de Federale Regering om hulp zullen vragen.

Een begroting in evenwicht is het eerste wat elke overheid in dit land moet nastreven. We hebben daar bloed, zweet en tranen voor gelaten. We zullen dit evenwicht dan ook verder blijven bewaken.

Ik heb hier al verschillende malen verklaard dat we over een aantal elementen willen blijven discussiëren. In de eerste plaats gaat het dan om de responsabilisering in verband met onze ambtenaren. In 2003 is een wet goedgekeurd die echter nooit in werking is getreden. Er is tot nader order nog steeds geen akkoord tussen alle regio's en de federale overheid tot stand gekomen.

Momenteel draagt de Vlaamse overheid 7 miljoen euro bij voor de pensioenen van de ambtenaren. In het verleden heeft toenmalig minister Van Mechelen nog voorgesteld hiervoor een groeipad te ontwikkelen. Wij staan daarvoor open. Er moet, voor alle duidelijkheid, niet enkel een akkoord met de Federale Regering worden gesloten: ook het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest moeten hetzelfde doen. De Vlaamse overheid is wijs en volwassenen genoeg om de responsabiliseringsbijdrage voor onze eigen ambtenaren op te trekken.

Over de usurperende bevoegdheden hebben we het hier al verschillende malen gehad. De eerste vraag is natuurlijk wat we onder usurperende bevoegdheden verstaan. Dat kan van 400 miljoen euro tot 2 miljard euro variëren. Ons standpunt is dat usurperende bevoegdheden regionale bevoegdheden zijn waarvoor de federale overheid geld uittrekt. We willen daar nog verder over discussiëren.

Mijn eerste conclusie is dat een begroting in evenwicht een belangrijke boodschap uitstuurt. Mijn tweede conclusie is dat we geen overschotten zullen boeken of in bijkomende bijdragen zullen voorzien enkel omdat de Federale Regering dat vraagt. Dat staat trouwens ook in het Vlaams regeerakkoord. We kunnen over die twee elementen nog van gedachten wisselen en nagaan hoe we tot een akkoord met de federale overheid en met de andere regio's kunnen komen.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, u hebt net verklaard dat u met de vertegenwoordigers van de andere regio's hebt vergaderd. Wat hebt u dan gezamenlijk afgesproken? Volgens u zouden de andere entiteiten best ook een inspanning leveren die met de Vlaamse inspanning te vergelijken valt. Is daarover dan een afspraak gemaakt?

Hoe dan ook komt aan de deelstaten een bijdrage van 400 miljoen euro toe. Hoe zal die bijdrage, onder welke vorm dan ook, over de deelstaten worden verdeeld? U hebt verklaard met een gezamenlijk standpunt naar de formateur te zullen trekken. Wat is dat standpunt dan? Zult u zeggen dat Vlaanderen al genoeg heeft gedaan? Zullen de andere deelstaten, al dan niet met uw akkoord, zeggen dat ze nog steeds wat te weinig zullen doen en pas in 2015 een begroting in evenwicht zullen voorleggen? Is dat de inhoud van het globaal akkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest?

Tot slot wil ik opmerken dat u met betrekking tot de usurperende bevoegdheden van het ene op het andere been danst. Toen u daar voor het eerst over begon, ging het om een aanbod aan de Federale Regering. De Federale Regering kon eigen bevoegdheden door de Vlaamse overheid laten uitvoeren en zelf de kosten dragen. Een jaar of twee geleden zei u al dat de middelen in dergelijke gevallen ook moesten worden overgedragen. Ik zou hierover graag wat meer duidelijkheid krijgen.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Minister-president, het is de bedoeling om een bijkomende vraag te stellen, maar eigenlijk heb ik die niet. Ik ben alleen verheugd met het antwoord. Ik vind dat het belangrijk is in het kader van een aantal ontwikkelingen. We werden de voorbije dagen

immers geconfronteerd met een aantal oprispingen van politici die aan de federale onderhandelingstafel zitten.

Minister-president, laat het dan een open vraag zijn: ik vraag u om het regeerakkoord in stand te houden, om te blijven uitvoeren wat we moeten uitvoeren. Er zijn in Vlaanderen inderdaad ook noden. Het is een oproep die we aan de andere gemeenschappen en gewesten ook moeten doen, namelijk doen net zoals de Vlaamse overheid, die op twee jaar tijd meer dan 2 miljard euro heeft bespaard door de tering naar de nering te zetten. Op die manier hebben wij al duidelijk het goede voorbeeld gegeven en ons zeer loyaal opgesteld tegenover de uitgangspunten die eenieder in dit land moet nastreven.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister-president, met alles wat er de afgelopen dagen en weken is gebeurd: meent u het nu dat u nog altijd naar een begroting in evenwicht gaat? Zou u niet ernstig werk maken van wat wij bij de Septemerverklaring hebben gesuggereerd, namelijk het aanleggen van buffers? Het stond in de sterren geschreven wat er ging gebeuren met de Gemeentelijke Holding. We hebben daar ook naar verwezen tijdens onze repliek op de Septemerverklaring. Mijn vraag is opnieuw: zou het niet veel verstandiger zijn om in plaats van te streven naar evenwicht, te streven naar overschotten dan wel het aanleggen van buffers en het afbouwen van schuld?

Ik voeg daaraan toe dat u zelf die opening hebt gecreëerd, maar dat u een beetje op hardhandige wijze door uw minister van Begroting terug in uw hok bent geduwd. U hebt zelf gezegd dat u het wel zag zitten om eventuele overschotten te creëren.

Wat goed is voor Vlaanderen, is goed voor Vlaanderen. Wat dat voor de Belgische openbare financiën betekent, daar hoeven wij ons eigenlijk niet veel van aan te trekken. Die houding zou ik nog kunnen begrijpen. Dat is een assertieve Vlaamse houding. Maar dat u dan per se niet voor buffers gaat, begrijp ik niet.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, de heer Van Hauthem voelt zich ongeveer elke week verplicht om een vraag over de staatshervorming aan de minister-president te stellen. Hij is daar vandaag ook weer in geslaagd. Het antwoord van de minister-president is al lange tijd hetzelfde. Voor degenen die daaraan zouden twifelen: dit is een standpunt dat heel duidelijk gedragen is door de Vlaamse Regering, zoals de heer Van Dijck zegt, omdat die zaken heel duidelijk in het regeerakkoord staan en er voldoende noden zijn in Vlaanderen.

De Vlaamse begroting is in evenwicht. De minister-president heeft al lange tijd gezegd dat over die twee punten, de pensioenbijdragen en de usurperende bevoegdheden, kan worden gesproken. Er is dus niets nieuws onder de zon.

Ik ben blij dat ook de andere gewesten op die lijn staan. Van die laatste twee punten zou ik trouwens nog wel eens willen zien hoe enthousiast de Waalse en Brusselse collega's daarop zullen reageren.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister-president, men moet natuurlijk niet doen alsof een Vlaming twee portemonnees heeft: een federale portemonnee en een Vlaamse portemonnee. Wat die Vlaming moet weten is dat als er bespaard wordt op het federale niveau, hij dat ook zal voelen, net zozeer als wanneer er niet wordt bespaard op het Vlaamse niveau. Het gaat wel degelijk over diezelfde Vlaming. Die Vlaming is hoofdaandeelhouder van de Belgische federatie.

Ook nogal duidelijk is, wanneer je Vlaamse overschotten hebt op de begroting, dat geen transfer is naar de federale overheid. Soms wordt dat gemakkelijkschalve als bijdrage beschouwd. Het is goed voor Vlaanderen zelf als er begrotingsoverschotten gerealiseerd

worden. Je moet daarbij abstractie kunnen maken van het federale niveau. Dat je daarmee de begroting in zijn totaliteit helpt, is juist. Ik denk dat er beter buffers en overschotten gerealiseerd worden.

Minister-president, u hebt gelijk wat betreft de usurperende bevoegdheden. Het is niet normaal dat de federale overheid geld uittrekt voor Vlaamse bevoegdheden. Daar geef ik u 100 procent gelijk in.

Mijn concrete vraag is: indien u abstractie maakt van het federale niveau, zou er dan geen noodzaak zijn aan begrotingsoverschotten voor de Vlamingen, in het belang van de Vlamingen en voor Vlaanderen zelf?

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: In het verlengde van de vorige opmerkingen, is het inderdaad zo dat de minister-president en de minister van Begroting hier al maanden hetzelfde verhaal vertellen, en terecht. Er is een regeerakkoord: geen overschotten en geen tekorten.

Geen overschotten wil zeggen dat er ook beleid is beslist in het regeerakkoord en de ontwikkelingen ernaast. Het is niet zomaar om het even wat: er staat heel wat in de steigers.

Ik vind het onvoorstelbaar wat de heer Michel en de heer De Croo vragen. Er is op het federale niveau twee jaar aan een stuk gezegd dat de begroting op schema was. Wat wou dat zeggen: globaal ongeveer 3 procent te kort. Nu men aan het einde van de rit komt, blijkt er 10 miljard euro te weinig zijn. Men zit 10 miljard euro naast het schema. Men zegt nu: omdat wij een gat in ons hand hadden en jullie niet, zouden we het liefst het geld bij jullie halen.

Minister-president, mag ik ervan uitgaan dat de Vlaamse Regering, ook gegeven de eerdere schema's van de Hoge Raad voor Financiën (HRF), die redenering aanhoudt? Wij zijn binnen de schema's gebleven, we hebben bespaard. We hebben de put van 10 miljard euro zelfs niet mee kunnen veroorzaken.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, mijnheer Crombez, dat is zeer pertinent. De Hoge Raad voor Financiën heeft in maart 2011 een advies gegeven waarin een scenario stond over de verdeling van de lasten. Er was trouwens voor entiteit 2 (gewesten en lokale overheden) in min 0,4 voorzien. Zonder dat er een akkoord voor is, gaan wij ervan uit dat de steden en gemeenten ervoor zullen zorgen dat het surplus er zal zijn. Het is geen verdeling onder de gewesten, maar het komt van de lokale overheden.

Het is niet wijs om het debat op deze manier te voeren, maar ieder neemt zijn verantwoordelijkheid. Ik ga er ook van uit dat de Hoge Raad voor Financiën dit weekend niet met andere cijfers of andere voorstellen komt. Ik denk dat de HRF een zeer eerbiedwaardige instelling is die niet moet worden ingezet om het een of ander gelijk te behalen.

Ik begrijp dat de oppositie iedere keer opnieuw probeert om mist te spuien rond de overschotten. We hebben bij de bespreking van de begroting 2012 gezegd dat er een aantal provisies worden aangelegd. We hebben dat toegelicht. Het ging onder meer over conjunctuurprovisies versus andere provisies enzovoort. Er zijn dus provisies aangelegd vanuit een Vlaamse benadering van voorzichtigheid. Ik heb ook gezegd dat we in februari een versnelde begrotingscontrole zullen uitvoeren om na te gaan of we de provisies nog moeten behouden of aanwenden. Er worden dus provisies aangelegd.

Er is een verschil tussen provisies en overschotten. We leggen provisies aan vanuit onze eigen Vlaamse dynamiek wanneer wij vinden dat het wijs is en wanneer wij vinden dat er voorzichtigheidsoverwegingen zijn. We hebben dat ook gedaan.

Wat we niet meer gaan doen, is overschotten aanleggen zoals in de vorige regeerperiode is gebeurd omdat het federale niveau ons vraagt om overschotten te realiseren. De heer Crombez heeft gelijk. Geconfronteerd met noden inzake schoolinfrastructuur, met problemen rond water enzovoort, blijft de stelling van Open Vld dat we overschotten moeten boeken om

de dynamiek op federaal niveau een handje te helpen, maar niet om onze eigen noden in te vullen.

Mijnheer Van Mechelen, als er bepaalde leningen worden terugbetaald, zullen we dat geld inzetten voor de schuldafbouw. Het is mijn verantwoordelijkheid en niet die van de oppositie. We hebben een aantal bijkomende noden ingevuld, onder meer innovatie waarvan de Open Vld-fractie zelfs vond dat dit decretaal moest worden vastgelegd. Ik denk dat uw verhaal niet helemaal klopt, maar goed, dat is de verantwoordelijkheid van de oppositie. (*Applaus bij de meerderheid*)

Mijnheer Van Hautem, ik hoop dat er duidelijkheid is over die 400 miljoen euro. Niet dat we een akkoord hebben gegeven over het advies van de Hoge Raad voor Financiën, maar entiteit 2 zal een bijdrage kunnen leveren vanuit de lokale overheden. Over de ESR-problematiek hebben we het hier al gehad.

Ik ben inderdaad op mijn hoede wat de usurperende bevoegdheden betreft. De usurperende bevoegdheden zijn te onderscheiden van de bevoegdheden die wij met de zesde staatshervorming zullen krijgen. Ik heb steeds het onderscheid gemaakt tussen het ene en het andere. Bij de bevoegdheden die we zullen krijgen, zullen ook maximaal de middelen moeten worden overgedragen. Dat is niet het geval bij de usurperende bevoegdheden. Dat zit in een ander kader, dat moeten we nog verder bespreken. De vraag is hoever je met die usurperende bevoegdheden kunt gaan. Wanneer die usurperende bevoegdheden op federaal niveau worden geschrapt en ik dat niet zelf kan invullen omdat ik de bevoegdheden niet heb, zitten we met een probleem. Dat is een delicaat debat dat samenhangt met die zesde staatshervorming en het moment waarop die in werking treedt.

Ik ben daar zeer goed van op de hoogte en volg dat ook goed op. Om 19.15 uur zullen mijn collega's en ikzelf een heel duidelijk gezamenlijk standpunt hebben. Mijn collega's van het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest willen ook zo snel mogelijk naar een evenwicht – dat ze nu nog niet hebben – streven en kunnen niets bijkomends doen. Dat is duidelijk.

De heer Joris Van Hautem: Dat laatste is inderdaad bijzonder duidelijk. We willen naar een evenwicht tegen 2015. Dit jaar zou er dus niets gebeuren. Dan moet u ook niets doen. Zo eenvoudig is dat.

De vraag van de heer Michel, dat de gewesten en de regio's een bijdrage zouden leveren, is wat waanzinnig. Vooral het feit dat Vlaanderen het dan weer moet doen. Wij zijn al veel te lang de jackpot van de nv België. We zijn het vandaag trouwens nog altijd. Het feit dat de andere entiteiten weigeren om nu al richting evenwicht te gaan, zegt ook genoeg. Reden te meer om wat dat betreft het been stijf te houden. Wij zullen dat, zoals gewoonlijk, zeer goed opvolgen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de kritiek van de Europese Commissie op het Nederlandse alternatief voor de ontpoldering van de Hedwigepolder

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Minister-president, we staan voor een nieuwe episode in ons Scheldeverhaal. We hebben in 2005 Scheldeverdragen afgesloten over natuurlijkheid, toegankelijkheid en veiligheid. De Nederlanders hebben eenzijdig beslist om een deel naast zich neer te leggen. Zij wachten op goedkeuring van Europa. Onze houding is altijd geweest dat we eerst naar Europa kijken, bijvoorbeeld of zij intern toestemming krijgen van hun

natuurverenigingen, en nadien pas een standpunt innemen. Wij hebben deze week vernomen dat de Europese Commissie zeer negatief reageert op de alternatieve plannen van de Nederlanders.

In juni hebt u mij verzekerd dat ik gebruik mag maken van mijn spreekrecht om u opnieuw te interpellieren, indien ik ongerust zou worden. Ik maak daar nu graag gebruik van, want ik ben ongerust. De Scheldeverdieping is er gekomen. U vraagt zich misschien af waarom ik dan ongerust ben. U – en een heel deel van dit halfroond – weet beter dan wie ook wat het belang ervan is te hameren op de correcte uitvoering van de verschillende verdragen. Ik som de vier redenen nog eens op.

Ten eerste moeten de onderhoudsbaggerwerken vergund raken. Ten tweede is de robuustheid van de natuur zelf belangrijk. Ten derde hebben we de kostprijs van de al uitgevoerde werken, maar ook van de mogelijke schadevergoeding indien alternatieve plannen worden goedgekeurd. En ten slotte is er het enorme belang van het gecreëerde draagvlak voor de havenontwikkeling dat we terug op de helling stellen indien de Vlaamse overheid een deel van die verdragen niet zou nakomen.

Europa heeft zich dus negatief uitgelaten over die plannen. Wat is de reactie van de Vlaamse Regering? Welke maatregelen zult u nemen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw De Ridder, ik heb via de media kennis genomen van het schrijven van de commissaris aan de Nederlandse regering, aan Henk Bleker in het bijzonder. We hebben daarvan geen officiële bevestiging gekregen van Nederland, maar dat zal binnenkort gebeuren. Ons standpunt is nog altijd: *pacta sunt servanda*. We hebben verdragen afgesloten waar iedereen zich aan moet houden.

Na contact met de betrokken staatssecretaris hebben we vernomen dat men een alternatief heeft geformuleerd, dat men zou voorleggen aan de Commissie. Dat is nu gebeurd. Via de media vernam ik dat de eerste reactie op dat alternatief niet positief is, en dat er bijkomende vragen worden gesteld.

We hebben op dit moment dezelfde houding. Wij voeren uit, en we gaan ervan uit dat de Nederlandse regering zich ook aan de afspraken houdt. Het is aan de regering om de Commissie te overtuigen dat het alternatief minstens evenwaardig is. Wij zijn dan bereid om daar met Nederland over te praten.

Het is heel belangrijk om hierin koelbloedig te zijn. We moeten ons niet laten opjagen. Ik heb de hele Nederlandse pers aan de telefoon gehad met vragen naar een reactie. Ik heb niet de behoefte om daar nu op in te gaan. Ons standpunt is wat het is. We gaan ervan uit dat Nederland goed weet dat de tijd loopt. We kunnen niet eindeloos nadenken en discussiëren met de commissie over alternatieven. We willen de Nederlandse regering wel de ruimte geven om het alternatief, waarvan ze zeggen dat het minstens evenwaardig is, met de Europese Commissie te bespreken en die daar ook van te overtuigen.

Mevrouw Annick De Ridder: Minister-president, u maakt er zich gemakkelijk van af. In de vorige plenaire vergadering hebt u gezegd dat “als er op een bepaald moment wordt vastgesteld dat er bijkomend wordt getraineerd...” Is dat gesaboteerd?

Minister-president Kris Peeters: Getraineerd betekent getemporiseerd.

Mevrouw Annick De Ridder: “... dan kunnen we op basis van het verdrag bijkomende instrumenten in gang steken, zoals arbitrage, en een aantal stappen zetten naar rechtbanken.” Verder zegt u dat u in de commissie ook in die zin hebt geantwoord op een parlementaire vraag, namelijk “dat we dat allemaal aan het voorbereiden zijn, en niet achteroverleunen om te kijken wat er ons te wachten staat.”

Inmiddels is er een nieuw feit. Henk Bleker heeft gisteren namelijk verklaard: “Nederland heeft geen toestemming nodig van Brussel voor de manier waarop het natuurherstel in de Westerschelde wordt vormgegeven.” Dat vind ik straffe taal. U zegt dat we op Europa wachten, en hij antwoordt dat hij wat Europa beslist, naast zich neerlegt.

Minister-president, wat doet u concreet om een houding van Europa af te dwingen? Op welke manier wordt het standpunt van Vlaanderen bij Europa kenbaar gemaakt?

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, we hebben hierover vorige week gediscussieerd in de commissie. De grote vraag is hoever Nederland zijn hoofd in de Zweedse klei wil steken, ik bedoel, in de Zeeuwse klei. Zweedse klei was misschien gemakkelijker geweest, want dan was het al opgelost. Excuseer voor het verkeerde woord.

Moest de Europese Commissie de enige geweest zijn, tot daar aan toe, maar er is al een hele rij onderzoekers de revue gepasseerd, en die zeggen allemaal hetzelfde. Ik denk dat het nu tijd is dat Vlaanderen internationaal afgesloten verdragen afdwingt. U kunt zeggen dat u gaat temporiseren. Ik denk net dat u hierin niet moet temporiseren. Ondertussen weten we goed genoeg dat alles wat de onderzoekers al eerder hebben verteld, ook wordt verteld door de Europese Commissie.

Ik denk nu al dat het alternatief van Nederland een doodgeboren ding is.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Het is ontstellend hoe de Nederlandse overheid met dit dossier omgaat. De uitspraak van Europa is duidelijk. Vooraf zijn er ook al een aantal strubbelingen geweest. U weet, minister-president, dat u in Nederland ook een aantal bondgenoten hebt. De milieubeweging is in dezen een bondgenoot. Misschien moeten we die ook wat meer ondersteunen.

Er is nu een moment gekomen dat we moeten proberen om dat verdrag af te dwingen. We kunnen niet langer temporiseren.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister-president, collega's, deze vraag is niet nieuw. Het antwoord van de minister-president is ook niet nieuw. Neem mij dus niet kwalijk dat mijn repliek ook niet nieuw is.

Minister-president, we blijven rekenen op uw diplomatieke talenten. Het is goed dat u zich door niemand laat opjagen. Laat dat duidelijk zijn. Ik wil toch opnieuw mijn bekommernis formuleren: wat ook het resultaat is van de onderhandelingen tussen Nederland en Europa, het kan voor ons niet dat er bijkomende natuurcompensaties zouden moeten gebeuren in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, ik begin mevrouw De Ridder op den duur nog te verdenken van anti-Zeeuwse gevoelens. Een paar jaar geleden pleitte ze voor een mosselboycot, omdat de Schelde niet snel genoeg verdiept raakte. Gelukkig is de Antwerpenaar daar niet op ingegaan. Vandaag pleit ze voor het doorsteken van de Hedwigepolder, zodat die Zeeuwse gronden onder water komen te staan, wat in dat gebied zeer gevoelig ligt.

Ik ga ervan uit dat men zich in een dossier als dit nooit mag bemoeien met binnenlandse aangelegenheden. Wat de Nederlanders hebben beslist, hebben ze beslist. Ze zullen dat in hun eigen parlement wel uitvechten. Zij reiken alternatieven aan. En of de kluut, de fuut en de rosse grutto nu moeten gaan broeden in de Hedwigepolder, dan wel in Zuid-Beveland of voor mijn part in Schouwen-Duiveland, dat zal voor die vogels wel geen verschil maken, zeker?

Voor de mensen in Zeeland maakt het wel een verschil. De Zeeuwen zijn onze naaste bureu. Wij moeten ze tot goede bureu houden, want we gaan van de Zeeuwen nog verdere inspanningen moeten vragen.

Het verhaal van ontpoldering ligt in Zeeland bijzonder gevoelig sinds de watersnood van begin de jaren 50. Hun slagzin is niet voor niets 'Luctor et Emergo': ik vecht en ik kom boven. Heb daar respect voor, alstublieft.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Geduld is een schone deugd, maar we moeten ook niet naïef zijn. Het is duidelijk dat Nederland heel die ontpoldering, en dus ook de uitvoering van het verdrag, op de lange baan wil schuiven. Er is nu voor het eerst vanuit de Europese Commissie heel duidelijk gezegd dat de alternatieven de wetenschappelijke toets niet kunnen doorstaan. Dat bleek in het verleden al uit de resultaten van de commissie-Maljers, het rapport-Verschuuren en de commissie-Nijpels. En nu gaat men nog eens een nieuwe commissie aan het werk zetten om op een wetenschappelijke manier aan te tonen wat niet aantoonbaar is, namelijk dat er een volwaardig alternatief mogelijk is.

Ik steun mevrouw De Ridder als ze zegt dat we nu de koe bij de hoorns moeten vatten en meer druk moeten zetten op onze noorderbureu om uit te voeren wat is afgesproken. De ontpoldering van de Hedwigepolder is het enige plan dat de natuur op een deftige manier kan herstellen en dat bijdraagt aan de beveiliging tegen overstromingen in Vlaanderen. Alle alternatieven toppen de vloedgolf ter hoogte van Antwerpen niet af, de ontpoldering van de Hedwigepolder doet dat wel.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister-president, we hebben hier destijds al gezegd dat we weinig geloof hechtten aan de alternatieven voor de ontpoldering van de Hedwigepolder. Europa bevestigt dat nu nog eens. U neemt nog steeds een afwachtende houding aan. U geeft uw Nederlandse collega's nog wat ruimte. Ik weet wel dat u de kroon niet mag ontbloten, maar zou u ons toch kunnen zeggen of u over het thema al contacten hebt gehad met uw Nederlandse collega's en wat daar eventueel uit is gekomen?

Minister-president Kris Peeters: Collega's, als men respect wil, moet men ook respect tonen. Als onze Nederlandse collega's zeggen dat ze een alternatief hebben dat even goed is en dat ze zullen bespreken met de Europese Commissie, dan moeten we daar respect voor hebben. De duidelijke boodschap is dat verdragen moeten worden uitgevoerd, maar als zij ervan overtuigd zijn dat dat alternatief door de Commissie als evenwaardig wordt beschouwd, dan willen wij daar verder respect voor hebben. Maar dat heeft natuurlijk ook zijn limieten.

Mevrouw De Ridder, de vraag is inderdaad wanneer die limieten bereikt zijn, maar daarover zullen we dan in alle wijsheid oordelen. Op een bepaald ogenblik zullen er zo veel elementen op tafel liggen dat Nederland niets anders kan doen dan het verdrag uitvoeren. Dit is een goede aanpak. Er is hier terecht op gewezen dat dit in Nederland erg gevoelig ligt. Mijnheer De Meyer, ook bij ons is er een zeer grote gevoeligheid: wat dat betreft, hebt u gelijk.

De natuurverenigingen, zowel in Nederland als in Vlaanderen, steunen onze houding, namelijk dat de verdragen moeten worden uitgevoerd. Wij hebben de werken verder laten uitvoeren. We voeren dat verdrag correct uit. Het lijkt me echter weinig zin te hebben om de Nederlanders met een voorhamer tot iets te dwingen, als zij ervan overtuigd zijn dat er nog een alternatief bestaat. Mijnheer Martens, het is belangrijk dat ze zelf inzien dat dit alternatief spaak loopt, op wetenschappelijke en andere gronden, en dat ook de Europese Commissie ter zake duidelijke taal spreekt. Dat is de juiste manier. Ik wil ook de uitdieping van de Schelde en de veiligheid niet in gevaar brengen, en ten slotte wil ik het onderdeel van de natuurlijkheid uitvoeren.

Dat is de houding die ik aanneem. Mevrouw De Ridder, u hebt al een paar oorlogen ontketend. De mosseloorlog is daar één van. Voor mij gelden de resultaten op het terrein. De Schelde is uitgediept tot 13,1 meter, tijongebonden. We gaan ervan uit dat ook de rest zal volgen. Dat is mijn verantwoordelijkheid. U zult me daarover interpellieren, naargelang uw ongerustheid toeneemt, en ik zal daarover verantwoording afleggen hier.

Mevrouw Annick De Ridder: Minister-president, u bent een zeer geduldig man, geduldiger dan ik. Misschien komt dat met de jaren. Ik mag dat alleen maar hopen. Ik heb echter geen antwoord gekregen op mijn vraag of en op welke manier de Vlaamse overheid haar standpunt kenbaar maakt bij de Europese Commissie.

De voorzitter: De minister-president kan niet meer antwoorden. Het reglement is duidelijk ter zake.

Mevrouw Annick De Ridder: En als een vraag niet werd beantwoord?

De voorzitter: Ik heb niet te oordelen over de inhoud van het antwoord van de minister-president. Dat is niet mijn taak. Het reglement zegt dat de minister-president geen repliek meer kan geven.

Mevrouw Annick De Ridder: Misschien wil hij dat wel spontaan doen.

De voorzitter: Neen, er wordt geen repliek meer gegeven.

Mevrouw Annick De Ridder: In dat geval neem ik akte van het geduld van de minister-president. Ik hoop echter dat hij spoedig een signaal geeft aan de Europese Commissie over het standpunt van de Vlaamse Regering. Ik vrees immers dat dit tot op heden nog niet is gebeurd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Eric Van Rompuy tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de vrijwillige vereffening van de Gemeentelijke Holding en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, minister-president, door uw trip naar China bent u gisteren geen getuige kunnen zijn van de 7 uur lange hoorzitting. (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

Ah, u was al terug? Ik dacht dat u deze ochtend was geland. Gisteren hebben we 7 uur lang een hoorzitting gehouden over de Gemeentelijke Holding, met de heren Vermeiren en Bourgeois. Dat is een zeer nuttige vergadering geweest. Er zijn heel wat vragen gesteld en heel wat antwoorden gegeven. Of die antwoorden bevredigend waren, zal de toekomst uitwijzen. De mensen van de Gemeentelijke Holding hebben gezegd dat ze eigenlijk geen toelichting konden geven bij dat akkoord over de gerechtelijke vereffening, omdat ze details ervan eigenlijk niet kenden.

Tijdens het weekend, voor u naar China bent vertrokken, hebt u die onderhandelingen gevoerd met de federale overheid, de gewesten en Dexia Bank zelf. Men is tot een vergelijk gekomen. Het aandeel van Vlaanderen in de kostprijs bedraagt ongeveer 265 miljoen euro. Dat is de waarborg plus het 'commercial paper'. Dexia zal de vereffening doen. Het doet dus de begeleiding. De Vlaamse begroting is ingediend en zal, denk ik, op 8 november worden besproken. De vraag die rijst, is de volgende: hoe zal die kostprijs voor Vlaanderen van 265 miljoen euro worden verrekend in de begrotingen?

Zal een deel in 2011 worden aangerekend? Zal een deel in 2012 worden aangerekend?
(*Opmerkingen van de heer Lode Vereeck*)

Ik weet niet, mijnheer Vereeck, wat u daarin stoort.

De voorzitter: U moet niet met mijnheer Vereeck in discussie gaan. U hebt uw vraag gesteld. De minister-president zal antwoorden. U kunt straks repliceren.

Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, wij hebben zaterdag een vergelijk gevonden, zowel met de federale overheid als met de collega's van de andere regio's als met de Dexia Bank. Wij zijn met alle gewesten samen 570 miljoen euro kwijt. Het gaat om 450 miljoen euro voor de drie gewesten. Vlaanderen neemt de helft, dat is 225 miljoen euro, plus 40 miljoen euro 'commercial paper'. Wij moeten dat spijtig genoeg ten laste nemen en ervoor zorgen dat dit in de begroting wordt opgelost.

We zijn overeengekomen dat wij voor de 225 miljoen euro die wij gewaarborgd hebben, samen met de andere gewesten zullen kijken of wij de leningen die daarop slaan, zullen overnemen. De 40 miljoen euro 'commercial paper' zullen wij definitief kwijt zijn wanneer de bijzondere algemene vergadering van 7 december 2011 daarover een beslissing neemt.

Op welke begroting moeten wij dat nu ten laste nemen? Daarover hebben we vanmorgen in het kernkabinet gesproken. Met de elementen die zijn aangereikt door minister Muyters, is de stelling dat wij dit ten laste zullen moeten nemen in 2011, dit jaar dus. Zowel de waarborg van 225 miljoen euro, los van de vraag of we al of niet schulden overnemen, als de 40 miljoen euro 'commercial paper' slaan op dit jaar. Wij zullen de volgende dagen onderzoeken hoe we de begroting in evenwicht kunnen behouden en ervoor kunnen zorgen dat we die 265 miljoen euro ergens vinden om de begroting in evenwicht te houden. In het kernkabinet zijn de nodige afspraken gemaakt om daartoe zo snel mogelijk beslissingen te nemen en deze kenbaar te maken aan het Vlaams Parlement.

Dit slaat dus, op basis van de huidige stellingname, niet op de begroting 2012, maar wel op de begroting 2011.

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Vereeck, u ziet dat mijn vraag toch zinvol was. Het zal worden aangerekend op de begroting 2011. U verneemt dat dus hier ter plaatse.
(*Opmerkingen van de heer Lode Vereeck*)

U wist dat al? U was dus aanwezig op het kernkabinet? (*Opmerkingen van de heer Lode Vereeck*)

Minister-president, u hebt gewezen op de techniek dat de waarborg niet helemaal ten laste moet worden genomen. Daardoor zijn de lasten gespreid. We hebben een goede regeling. Een vrijwillige vereffening is altijd negatief. Maar, mijnheer Vereeck, u hebt hier gepleit voor een faillissement. U hebt gisteren ook vernomen in de commissie dat een faillissement minstens 100 miljoen euro meer zou hebben gekost dan een vrijwillige vereffening. Vanuit het oogpunt van de begroting is een vrijwillige vereffening, hoewel dat ook een worstcasescenario is, toch beter dan een faillissement. Wij weten in het Vlaams Parlement nu toch ook dat de begrotingsbesprekingen 2012 niet zullen worden bezwaard door de fondsen die moeten worden gereserveerd voor de afwikkeling van dit akkoord.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer Van Rompuy, u vindt troost in het feit dat de besprekingen over de begroting 2012 niet zullen worden bezwaard door die 265 miljoen euro. Die moeten echter wel gevonden worden in 2011. Dat zal ook niet gemakkelijk zijn.

We hebben gisteren inderdaad zeven uur vergaderd. We zijn daar niet echt wijzer van geworden en er zijn maar in zekere mate antwoorden gekomen. Minister-president, ook van uw antwoord word ik niet echt wijzer. Wat mij vooral interesseert, is op welke manier u die

265 miljoen euro zult vinden. Zult u besparen? Op welke manier zult u dat dan doen? Ik hoor waaien dat de kaasschaafmethode opnieuw zou worden gehanteerd. Ik meen te weten dat u zelf hebt gezegd dat de kaasschaafmethode haar nut heeft bewezen en niet meer kan worden gebruikt. De heer Sannen heeft dat ook gezegd. Hoe zult u dat bedrag vinden? Welke criteria zult u gebruiken en in welke domeinen zult u zoeken?

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Minister-president, de discussie over de overschotten en provisies is nog niet koud of we kunnen het er alweer over hebben. Indien u een overschot had gehad in 2011, indien u nog meer provisies had aangelegd, dan was het wellicht gemakkelijker geweest om deze tegenslag op te vangen.

Ik heb een andere en belangrijkere vaststelling te maken. Ik heb uw non-verbale communicatie gezien terwijl u zelf met woorden formuleerde dat er twee delen zijn. Enerzijds is er de 225 miljoen euro waarborg. Daar kan begrip voor worden opgebracht gezien de omstandigheden. Anderzijds is er, en u zei dat met grote treurnis, de opname van 40 miljoen euro commercial papers. Det Vlaamse Regering heeft die commercial papers gekocht op het moment dat iedereen wist in welke slechte papieren de Gemeentelijke Holding zich bevond. U gaf dus geld uit à fonds perdu. U moet dat ook vandaag bevestigen. Dat geld is weg, daar valt niet meer over te onderhandelen. Op 7 december valt de bijl en moet u dat geld op tafel leggen. En dat is toch echt wel slecht beleid.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Minister-president, het lijkt me logisch dat we dat in 2011 doen. Ik vond het al bizar dat men eraan dacht om dat door te schuiven naar 2012. Ik zou wel nog een aantal verduidelijkingen willen. We moeten 40 miljoen euro commercial papers inwinnen op onze begroting. Wat die 225 miljoen euro betreft, hebt u gezegd dat u een poging zult doen om in bepaalde mate leningen over te nemen. Dat betekent dat dit misschien minder effect heeft voor de begroting 2011, maar wel een effect op de schuldtoename voor de volgende jaren. In zekere zin zullen we ook via amendering de begroting die we bespreken, moeten aanpassen. Als we merken dat de schuld zal toenemen, moeten we dan geen tandje bijsteken in ons eigen schuldbeheer? Ik denk dat de minister van Begroting in het kader van het schuldbeheer toch wel wat efficiënter zou kunnen werken om onze schuld en de lasten die onze schuld voor onze begroting met zich meebrengt, terug te dringen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, u hebt al herhaaldelijk gezegd dat het inderdaad heel jammer is dat we dat geld kwijt zijn. Het is echter een pertinente vraag van de heer Van Rompuy waar dat geld nu vandaan moet komen. In die zin heb ik het wat moeilijk met de opmerking van de heer van Rouveroj dat we meer buffers hadden moeten aanleggen. Misschien had de federale overheid een buffer van 4 miljard euro moeten aanleggen om Dexia te kunnen kopen. Dat hadden we nu geen 1 procent schuldstijging gehad. Zo kunnen we ook redeneren, maar dat is een straatje zonder einde.

Wat we gisteren wel hebben geleerd, is dat er in 2008 heel veel druk is geweest van de federale overheid. Het ging dan om die 500 miljoen euro participatie die de Gemeentelijke Holding had genomen, reden waarom die nu in de problemen zit. Het is dan heel triestig te horen dat de federale overheid in juli 2011 de gewesten volledig in de steek heeft gelaten. In die zin is het nog belachelijker dat de federale overheid ons zou vragen om nog extra inspanningen te doen op de begroting 2012.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Als we gisteren in de hoorzitting over de Gemeentelijke Holding iets hebben geleerd, dan is het wel dat er bij het toekennen van die waarborg een uitgebreide audit is besteld door de regio's.

Met andere woorden: de opmerking van de heer Picqué dat hij een kat in een zak heeft gekocht toen hij die waarborg voor de Gemeentelijke Holding verleende, slaat nergens op. Dat wordt bevestigd door een uitspraak van minister Lieten: zij zei op 12 oktober in dit parlement dat het voor de Vlaamse Regering in juni al duidelijk was dat het slecht zou aflopen. Waarom heeft men op dat moment, met de audit in de hand en de uitspraak van de viceminister-president in het achterhoofd, toch nog die waarborg verleend en commercial papers voor een bedrag van 40 miljoen euro opgenomen? U hebt het ook over extra uitgaven voor de begroting van 2011. Ik hoor echter niets zeggen over de inkomsten. U wou een vereffening uitgerekend om voor meer inkomsten te kunnen zorgen. Welke rangorde neemt u in op de lijst van de schuldeisers?

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Voorzitter, minister-president, collega's, het is duidelijk dat Vlaanderen 265 miljoen euro moet ophoesten, en dat is jammer. Gisteren kregen wij veel antwoorden, maar misschien is nog niet alles opgehelderd. Vandaag weten wij ook dat dit bedrag in 2011 zal moeten worden gevonden.

De vraag is natuurlijk waar u dat geld zult halen. Zal dat met een haircut zijn of niet? Er moet ook een andere vraag worden gesteld. Wist u hoe de vork aan de steel zat toen die waarborgen zijn verleend? Beschikte u toen over alle informatie? Misschien komt dat in de loop van de komende weken nog wel aan het licht.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, het Vlaams Parlement toont met de hoorzittingen – gisteren was de eerste – aan dat u het dossier ter harte neemt. Dat is een heel goede aanpak, en ik ga ervan uit dat na de hoorzittingen veel zal zijn uitgeklaard. Ik zei al dat van de 265 miljoen euro 40 miljoen euro bestaat uit 'fonds perdus' of commercial papers waarvoor geen rangorde meetelt. Dat geld zijn wij kwijt. In het akkoord staat dat op de algemene vergadering de raad van bestuur zal voorstellen om commercial papers voor een bedrag van 120 miljoen euro niet terug te betalen. Ons aandeel van 40 miljoen euro wordt afgeboekt.

Of, mijnheer van Rouveroj, dit slecht beleid is... Ik denk dat u met enige voorzichtigheid zulke uitspraken moet doen. Ik ben alleszins graag bereid om daarover verder tekst en uitleg te geven. Gisteren zijn daarover terecht vragen aan de voorzitter gesteld. Hij zei dat hij nog voor de algemene vergadering de gouverneur van de Nationale Bank had ontmoet. U weet dat de Vlaamse Regering op de algemene vergadering vroeg of het wel wijs is om dividenden uit te keren. De voorzitter zei dat de uitkering van dividenden tegen het jaareinde zou gebeuren. Wij gingen ervan uit dat hij nog voor de algemene vergadering de gouverneur van de Nationale Bank heeft gezien. Wij hebben na de algemene vergadering van de gouverneur van de Nationale Bank een brief gekregen. Ik zei toen nog dat het misschien een verschil zou hebben gemaakt indien wij die brief voor de algemene vergadering hadden ontvangen. Dat zijn allemaal elementen die in de hoorzittingen kunnen worden onderzocht.

Mijnheer Sannen, voor het bedrag van 225 miljoen euro – 50 procent van de waarborg – is er geen rangorde. De waarborg wordt uitgewonnen; men moet 225 miljoen euro op tafel leggen. Vorige zaterdag hebben wij met Dexia Bank onderhandeld. Wij stelden voor om dat bedrag niet volledig op tafel te leggen, maar een aantal leningen in het pakket van 450 miljoen over te nemen. Dat is positief voor Dexia en misschien ook voor ons. Vanochtend heeft de Vlaamse Regering het akkoord van vorige zaterdag bekeken. Als wij die leningen zouden overnemen, dan zorgt het Europees Stelsel van Economische Rekeningen en ook andere reglementeringen ervoor dat wij dat nog dit jaar moeten doen. Dat wordt onderzocht. Vanochtend hebben wij een aantal afspraken gemaakt over de manier hoe wij in 2011 aan die 265 miljoen euro zullen geraken.

U vraagt nu hoe we dat gaan doen. Dat gebeurt in overleg. Er zijn afspraken gemaakt. U vraagt ook waar we die gaan vinden. Ik hoop dat ik daarbij zeer snel tekst en uitleg kan

geven. Ik kan dat nu nog niet omdat er deze morgen afspraken zijn gemaakt. Het is een heel belangrijke uitdaging om 265 miljoen euro te vinden in 2011. Laat ons hopen dat we dat op een goede manier kunnen doen. Die verantwoordelijkheid neem ik op mij, samen met de collega's.

Met de vereffening van de Gemeentelijke Holding is de juiste beslissing genomen. Het is geen faillissement, waarvoor de heer Watteeuw en anderen hadden gepleit. Het is voor iedereen een goede zaak, maar het veronderstelt spijtig genoeg nog altijd dat we 265 miljoen euro op tafel leggen en dat is een groot bedrag, om de Gemeentelijke Holding in een vrijwillige vereffening te laten gaan.

We hebben dat gedaan om Dexia Bank te redden in heel moeilijke omstandigheden, collega's. Ik hoop dat ons dat geen tweede keer overkomt.

De heer Eric Van Rompuy: Het antwoord was heel duidelijk en verhelderend voor het parlement. Eergisteren, toen u in China was, las ik in de kranten dat de beleidsruimte voor 2012 eraan was: 240 miljoen euro nieuwe beleidsruimte zou zagezegd verdwenen zijn. Nu hoor ik dat men dat gaat proberen op te vangen. We zullen de volgende dagen wel horen hoe.

De hoorzitting gisteren, zeg ik nog als voorzitter van de commissie, was van een hoogstaand niveau. We hebben heel wat inzichten gekregen, of de antwoorden bevredigend waren of niet. Ik vond het politiek, technisch, intellectueel en economisch een hoogstaande hoorzitting, die heel wat heeft kunnen uitklaren. Het uiteindelijke oordeel zullen we wel vellen, maar het was een zeer nuttige oefening.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Güler Turan tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over noodhulp aan Turkije na de zware aardbeving in het oosten van het land

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, minister-president, collega's, Vlaanderen heeft de afgelopen periode een aantal keer zijn goed hart laten zien. Via het fonds voor noodhulp hebben wij dit jaar hulp geboden bij de crisis in Libië en overstromingen in Brazilië. Vorig jaar hebben we hulp geboden na zware aardbevingen in Haïti en Malawi.

Zondag werd het oosten van Turkije getroffen door een zeer zware aardbeving. De balans is op dit ogenblik heel negatief: meer dan 450 overledenen, onder wie 360 leerkrachten, wat pijnlijk is op zich, meer dan 1300 gewonden en 200.000 mensen zijn dakloos. In de steden is het erg, maar in de dorpen heeft men alle schade zelfs nog niet kunnen opmeten. Men heeft verschillende dorpen nog niet kunnen bereiken.

Ik weet dat Turkije niet tot het Zuiden behoort of geen ontwikkelingsland is, maar Turkije is voor Vlaanderen heel belangrijk. Het is voor ons een focusland en Vlaanderen heeft zware handelsbetrekkingen met Turkije. Ik heb één heel concrete vraag voor u, minister-president: wat gaat Vlaanderen doen om het getroffen Turkije te helpen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, het is verschrikkelijk wat er in Turkije is gebeurd. Ik druk nogmaals mijn medeleven uit met alle families die in hun midden slachtoffers of gewonden kennen. U hebt gelijk: 461 doden, 1352 gewonden en 200.000 mensen die dakloos zijn. Dat is enorm. Ik heb ons diep medeleven over die verschrikkelijke ramp aan de president van Turkije overgemaakt en ik herhaal dat hier in het parlement.

Het kaderdecreet geeft een definitie van het Zuiden, u hebt daarnaar verwezen. Ik citeer:

“De landen die opgenomen zijn in het eerste deel van de lijst van het Comité voor Ontwikkelingshulp (DAC) van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), met uitzondering van de lidstaten van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UNECE).” Turkije behoort daartoe.

Op basis van dit kaderdecreet, beste collega's, heb ik niet de mogelijkheid om een financiële bijdrage te leveren. Ik heb daarstraks zelf contact opgenomen met de voorzitter van het Rode Kruis Vlaanderen, dat op zijn beurt contact heeft opgenomen met de Turkse Rode Halve Maan. Ik heb daaruit begrepen dat op dit moment de vraag naar ondersteuning zich situeert boven de 10 miljoen euro, en dat men vooral vraagt naar aankoop en verzending van wintermateriaal: 10.000 wintertenten, 50.000 dekens, 50.000 slaapzakken. Het Rode Kruis Vlaanderen heeft in samenwerking met de Rode Halve Maan zeer duidelijk geformuleerd hoe we kunnen helpen. De wintergoederen kunnen onmiddellijk worden verdeeld onder de slachtoffers. Ik heb er alles aan gedaan om de getroffen mensen te helpen. Ik zal 150.000 euro vrijmaken om via het Rode Kruis de Rode Halve Maan te steunen met noodgoederen. Ik hoop dat ik zeer snel het positieve advies van Financiën krijg, dat is hierbij noodzakelijk. Ik zal het geld op een andere manier proberen te realiseren. Misschien moet het kaderdecreet worden aangepast, maar dat laat ik aan het parlement over. De definitie van 'het Zuiden' mag misschien iets ruimer worden gedefinieerd. *(Applaus)*

– *De heer Carl Decaluwe, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Mevrouw Güler Turan: Minister-president, ik dank u hartelijk voor de inspanningen die u vandaag voor Turkije hebt geleverd. Inderdaad, aanvankelijk dacht Turkije geen hulp nodig te hebben om de nodige acties te organiseren. Gisteravond werd er toch een internationale noodoproep gelanceerd. Ik ben zeer blij en tevreden dat Vlaanderen zijn goed hart kan laten zien.

Minister-president, ik heb juist ook vernomen dat de Belgische minister van Buitenlandse Zaken ook een bijdrage levert en dat er vandaag of morgen een vijftienkoppig team van het Belgian First Aid and Support Team (B-Fast) vertrekt om een tentenkamp voor 2000 mensen op te zetten. Het is ginder ijskoud nu. De hulp is hoogdringend. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Ik wil voor mijn fractie ook ons medeleven betuigen met de getroffen families en het Turkse volk. Het gebied is zwaar getroffen door een aardbeving en dat heeft een enorme impact op het dagelijks leven. Sinds zondag brengen de mensen de nacht door in de vrieskou. De meteorologen voorspellen nog meer vorst en slecht weer. Volgens de media is er een groot tekort aan tenten, dekens en prefabwoningen. Turkije is een bevriende natie en ook Vlaanderen onderhoudt uitstekende relaties met het land.

Het is goed, minister-president, dat u vandaag zelf het initiatief neemt om de nood te lenigen en de Turkse bevolking ter hulp te schieten. Het is belangrijk dat die 150.000 euro goed wordt besteed en de juiste mensen bereikt. Minister-president, wat is uw timing? Via welke kanalen zal die hulp bij de juiste mensen terechtkomen?

De voorzitter: Mevrouw Brusseeel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseeel: In naam van mijn fractie wil ik mijn medeleven betuigen en de minister-president bedanken voor zijn inbreng.

De voorbije jaren heeft de Vlaamse Regering meerdere keren samengewerkt met V-med inzake noodhulp. Zijn er nu ook contacten geweest met V-med? Naar aanleiding van de discussies in de commissie destijds heb ik u gevraagd of er verder afspraken konden worden gemaakt met V-med voor een verdere concrete samenwerking.

Ik heb ook gevraagd of er kon worden nagedacht over een betere samenwerking met B-Fast zodat men altijd heel snel en vlot kan reageren op dit soort noodsituaties.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, ook namens onze fractie wil ik ons medeleven uiten ten aanzien van de nabestaanden. Ik dank de minister-president voor de aan de dag gelegde creativiteit, maar ook voor de suggestie om het kaderdecreet nader te bekijken. Ik nodig trouwens ook mijn in het zwart en geel geklede collega, mevrouw Turan, uit om dit eens nader te bekijken in de commissie.

Minister-president, hoe gaat alles de komende dagen in het werk? Wordt alles overgelaten aan het Rode Kruis of wordt vanuit Vlaanderen in assistentie voorzien om die 150.000 euro te besteden?

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, collega's, zoveel menselijk leed doet ons allen stil worden. Hulpverlening aan getroffen regio's moet altijd kunnen. We moeten ook even aandacht besteden aan wat enkele uren geleden in Japan is gebeurd, ook dat land is opnieuw getroffen door een heel zware aardbeving met een kracht van 5,2.

Mevrouw Turan, we hebben als Vlaanderen maar een heel kleine buitenlandse bevoegdheid, maar een zaak vind ik toch storend in heel dit verhaal, namelijk dat Turkije aanvankelijk zijn grenzen gesloten hield. Er zijn heel veel cruciale uren verloren gegaan. Hulp vanuit Israël werd zelfs botweg geweigerd.

Minister-president, u hebt al gezegd dat u er als Vlaams regeringsleider meer wilt staan op het diplomatieke toneel. Ik meen dat hier het signaal moet worden gegeven aan de Turkse autoriteiten dat ze die cruciale uren niet verloren hadden mogen laten gaan en dat ze niet botweg hulp van andere landen hadden mogen weigeren. Dat moet ook eens gezegd worden.

Vanuit Vlaanderen moeten we sowieso ondersteunen, maar we moeten ook het signaal geven dat Turkije veel eerder zijn grenzen had moeten openen, want dan waren heel veel cruciale uren niet verloren gegaan.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, we zullen de volgende uren bekijken hoe we alles echt concreet kunnen maken. We zullen werken via het Rode Kruis Vlaanderen of via de Rode Halve Maan Turkije. De dekens en het wintermateriaal heeft men zo snel mogelijk nodig. Ik zal persoonlijk opvolgen dat alles in goede banen wordt geleid. We zullen er niet zelf ter plaatse voor zorgen, die organisaties kunnen dat heel goed en efficiënt doen.

Mevrouw Brusseel, we hebben geen vraag gekregen voor het inzetten van V-Med. Dat kan nog altijd, maar als de vraag niet komt, moeten we natuurlijk V-Med, dat heel sterk is inzake medische urgentie, niet sturen. Ik heb begrepen dat de federale overheid wel een aantal mensen stuurt om tenten op te zetten, maar dat is van een andere orde. We hebben in het verleden, ook naar aanleiding van vragen die u hebt gesteld, al verteld dat de afspraken tussen V-Med en B-Fast vrij goed zijn.

Dames en heren, het is nu niet het moment om ons af te vragen of men sneller had moeten reageren. Het belangrijkste is nu dat we zo snel mogelijk de mensen, ook jonge kinderen, die de nacht moeten doorbrengen in bittere kou, hulp bieden en dat we het nodige materiaal ter beschikking stellen. Discussies over hoe een en ander is gelopen, zijn misschien voor een ander moment. Ik zal daar nu geen werk van maken, het is niet de topprioriteit.

Het is wel zo dat ik er via een ander budget voor moet zorgen dat ik 150.000 euro kan vrijmaken. Het gaat hier over noodhulp. Als we natuurlijk de huidige definitie van het zuiden behouden, zit ik met een probleem. Ik probeer dat nu op te lossen via een omweg, maar ik denk dat we in de toekomst beter eens bekijken of het kaderdecreet geen andere formulering moet krijgen.

Mevrouw Güler Turan: Minister-president, nogmaals bedankt, ook voor uw reactie op de heer Reekmans.

Mijnheer Reekmans, vandaag is geen dag om politieke spelletjes te spelen. Er is veel menselijk leed. Er zijn verschillende analyses over de aanpak van het probleem, maar u kunt vandaag niet zeggen dat een land botweg werd geweigerd, vannacht was Israël daar als eerste! Uw politieke spelletjes doen vandaag niet ter zake.

Ik denk dat de Turkse bevolking in het getroffen gebied zeer blij zal zijn met de steun die vanuit Vlaanderen wordt geboden en die de verschillende politieke fracties ten aanzien van de slachtoffers en de getroffen regio hebben verwoord. Er is geen behoefte aan politieke spelletjes, maar aan steun. (*Applaus bij de meerderheid, bij Open Vld, bij Groen! en bij LDD*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het beleid van de VRT inzake het gebruik van het Standaardnederlands en eventuele variaties ervan

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, gisteren heeft de stuurgroep Taal van de VRT ter gelegenheid van de Taaldag van de VRT verklaard dat de openbare omroep nood heeft aan een nieuw taalcharter om meer ruimte voor regionale uitspraak en voor taalvarianten te maken.

Volgens ons is dit in tegenspraak met de nieuwe beheersovereenkomst. In een resolutie die het Vlaams Parlement op 18 mei 2011 heeft goedgekeurd, staat het volgende: “De VRT zal maximaal een helder Standaardnederlands gebruiken in haar programma’s.” Dit standpunt is in de beheersovereenkomst met de VRT overgenomen: “De VRT zorgt ervoor dat haar journalisten, presentatoren en interviewers het Standaardnederlands gebruiken. De VRT gebruikt voorts waar dit kan en past een helder Standaardnederlands in haar programma’s. De taaladviseur zorgt, in toepassing van het taalcharter, eveneens voor permanente aandacht voor het Standaardnederlands.”

– *De heer Jan Peumans, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Wat ons betreft, is de regel dat de standaardtaal wordt gebruikt, punt uit. Ik weet dat het taalcharter momenteel dialecten en tussentaal in bepaalde programma’s niet uitsluit. Dialect kan functioneel zijn. De tussentaal, destijds door Geert van Istendael het Verkavelingsvlaams genoemd, is een artificieel taaltje, met heel wat Brabants-Antwerpse elementen. Dat taaltje heeft volgens mij geen reden van bestaan. Ik zal daar dan ook nooit voor pleiten.

Minister, vindt u het pleidooi voor meer taalvariatie in overeenstemming met de nieuwe beheersovereenkomst?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, op de eerste plaats staat in de beheersovereenkomst duidelijk dat de standaardtaal moet worden gesproken. Daar doen we geen afbreuk aan. Gisteren heeft de VRT een taaldag georganiseerd. Om dat debat over de kleur en de verstaanbaarheid van de door de openbare omroep gehanteerde taal wat te stofferen, heeft de stuurgroep Taal een insteek gegeven.

De stuurgroep heeft gevraagd of een aantal schakeringen in de standaardtaal mogelijk zijn. Ik wil even verduidelijken wat onder schakeringen wordt verstaan. De heer Vandaele en ik

spreken allebei Standaardnederlands. Iedereen zal echter horen dat ik wel van Limburg afkomstig ben en hij niet. We spreken nochtans allebei hetzelfde Standaardnederlands.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, bij u horen we dat niet, bij mij wel. (*Opmerkingen. Gelach*)

Minister Ingrid Lieten: Die schakeringen moeten in dat verband worden bekeken. De stuurgroep, die het debat moest organiseren, heeft zich op de Nederlandse Taalunie (NTU) beroepen. De NTU is van mening dat onze standaardtaal gevarieerd is. Vlamingen en Nederlanders spreken op een andere manier de standaardtaal. Er zijn verschillen in de zinsbouw, in de woordenschat en soms in de accenten. De vraag is dan ook hoe de VRT daar als openbare omroep mee moet omgaan.

De VRT heeft gisteren een persbericht verspreid waarin duidelijk staat te lezen dat ze een normverspreider wil blijven. De VRT stelt de norm niet vast en verwijst in dat verband zelf naar de NTU. De VRT wil de norm blijven verspreiden en de standaardtaal blijven hanteren. Dit staat ook in de beheersovereenkomst.

De VRT stelt echter ook dat het in bepaalde programma's voor bepaalde sprekers misschien mogelijk moet zijn het dialect of een tussentaal te spreken. De vraag is ook hoe we daarmee moeten omgaan. (*Opmerkingen van de voorzitter*)

Het debat ging over het dialect en de tussentaal. Wie mag het gebruiken en in welke programma's kan het worden gebruikt?

De heer Wilfried Vandaele: Ik vind dit een bijzonder gevaarlijke discussie. Het is trouwens ook geen nieuwe discussie. Sommigen gebruiken het argument dat het gebruik van de standaardtaal in bepaalde programma's artificieel is. Ik vind dat onzin. Een goed acteur kan om het even welk personage in de standaardtaal neerzetten.

Wat echt artificieel is, is bijvoorbeeld wat we zien in Het goddelijke monster, waar acteurs het West-Vlaams moeten aanleren en dan iets voortbrengen waarbij elke West-Vlaming zijn tenen voelt krullen. Dat is pas artificieel. Ze doen trouwens zo'n moeite dat zelfs hun acteerprestaties erdoor naar beneden gaan.

Minister, duizenden buitenlanders en ook heel wat nieuwkomers bij ons, doen hun uiterste best om onze standaardtaal te leren. We moeten dat respecteren. Als ze de televisie of de radio aanzetten, dan horen ze heel wat dingen die ze niet begrijpen. Eigenlijk is dat een schande. Ik pleit ervoor om alstublieft te stoppen met heel die discussie, al dat gezeur over taalvarianten en over tussentaal. Weg met dat gezeur. Laten we volop inzetten op Standaardnederlands, helder Nederlands. Daar zit de norm. (*Applaus bij de meerderheid, Open Vld en Groen!*)

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, ik zou in het West-Vlaams kunnen babbelen, maar ik zal dat niet doen want het moet standaardtaal zijn. Er waren tijden bij de toenmalige BRT, toen Eugène Berode er taalraadsman was, waar iedereen een stemtest moest afleggen. Je geraakte niet in dat huis van vertrouwen als je uitspraak niet correct was. Je mocht niet horen uit welke provincie je kwam. Je taalgebruik moest perfect zijn. Ik zeg niet dat we de klok terug moeten draaien, maar er moeten normen zijn. Ik steun volledig wat de heer Vandaele, al dan niet de dikke Van Dale, hier heeft gezegd. (*Gelach*)

Die standaardtaal is belangrijk. Er moet een standaardtaal zijn. Dat is noodzakelijk. Maar los daarvan mogen bepaalde dialectklanken in bepaalde programma's wel. Maar presentatoren, journalisten en sportjournalisten moeten correct Nederlands spreken en moeten de standaardtaal formuleren. Dat is nodig.

Ik ben een beetje bang wanneer de huidige taalraadsman zegt dat radiopresentatoren best meer over variatie in hun Standaardnederlands mogen laten horen. Ik denk dat dat niet kan. Ik

wil bij dezen de taalraadsman uitnodigen om te komen naar de commissie Cultuur of naar de Taalunie om daar tekst en uitleg over te geven.

Wordt het taalcharter voorgelegd aan de Mediacommissie? Graag! Minister, wilt u onze boodschap doorgeven aan de VRT?

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, de minister stelt zich de vraag: hoe gaan we daarmee om? Ik zou op zijn minst zeggen: heel omzichtig. Ik vind het heel eigenaardig dat de VRT met een nieuw taalcharter bezig is waarin dit soort ideeën worden ontwikkeld, op een moment dat minister Smet van Onderwijs een talennota heeft geschreven waarin hij net gaat naar een opwaardering van dat Standaardnederlands.

Ik denk dat de VRT nu een omgekeerde beweging maakt. Dat kan niet de bedoeling zijn. Ik denk dat de VRT op dit gebied een voorbeeldfunctie te vervullen heeft. Ik merk dat men blijkbaar de mosterd haalt bij de BBC en daar een voorbeeld aan neemt. Wel, ik heb een raad aan de VRT: behoud op zijn minst het Standaardnederlands en neem de goede voorbeelden van de BBC over, namelijk hoe men omgaat met de omroeporganisatie en hoe men omgaat met de aandeelhouders.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Ik steun de heer Vandaele. Niet de dikke Van Dale, bij ons is dat de dikke Tommelein.

Er is een onderscheid in de tongval. Ik denk niet dat er een probleem is dat men van mij vermoedt dat ik van Brabant ben. Ik denk wel dat dialect, en zeker het ‘koetervlaams’, moet worden uitgesloten. Ofwel spreekt men Standaardnederlands bij de openbare omroep, ofwel kiest men voor dialect. Dan moet men gaan voor volledig dialect. Dat kan men misschien overlaten aan de regionale omroepen, daar is misschien een markt voor. De openbare omroep moet heel duidelijk op deze lijn blijven: Standaardnederlands. We hebben het als West-Vlamingen al moeilijk genoeg om voorbeelden te horen van hoe het echt moet.

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Je zult nooit kunnen vermijden dat er in programma's mensen zijn die kromtaal of dialect gebruiken. Je zult maar Arno als gast hebben in je programma, of Robbe De Hert, of Johan Vande Lanotte. Dan wordt het altijd een beetje moeilijk.

Als je medewerkers uitnodigt, vind ik wel dat die zich moeten bedienen van de standaardtaal.

Gisteravond in De laatste show waren we getuige van een gesprek met een medewerker van een VRT-programma die een ellendig soort Nederlands sprak met een ellendige tongval, een soort Joost Vandecasteele. Minister, bespaar ons dit. Voor de medewerkers: laat ons de standaardtaal koesteren.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb de indruk dat de VRT een tekort heeft aan mensen die nog deftig kunnen spreken en praten. Ik kom nog uit de klas van – inderdaad – Eugène Berode. Ik denk dat de VRT de norm moet houden en hoog in het vaandel moet dragen.

Het is een beetje vreemd: als ze in de richting gaan van dialecten en andere talen, komen ze bij u aankloppen. Enerzijds zeggen ze dat ze minder gaan ondertitelen, maar anderzijds moeten ze als er meer dialecten op televisie komen, meer ondertitelen. Ik denk dat ze er zelfs de centen niet voor hebben en dat ze zo ver nog niet hebben nagedacht.

Ik denk dat men het er over alle partijen heen over eens is dat de VRT een voorbeeldfunctie heeft op het vlak van taalgebruik en de natie moet bijbrengen hoe je correct Nederlands praat.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik ben het eens met de heer Verstrepen. Natuurlijk moet ik mij nu langzaam maar zeker een beetje schamen. Ik dacht nochtans: “Wat een opluchting, er mag eindelijk wat taalvariatie zijn.” Neen, ik ben ook voor een standaardtaal.

Ik ben een fervent BBC-kijker en daar is ook vaak taalvariatie in de betekenis van een accent. Je hoort het of een presentator uit Schotland komt of uit Londen. Op zich vind ik dat niet erg. Als we met onze Noord-Nederlandse vrienden in de Taalunie spreken, dan begrijpen we elkaar soms niet omdat de klankrijkdom zo ver uit elkaar ligt.

Tussentaal is eigenlijk niet te harden. Dialect kunnen we steunen, maar de standaard is het goede Nederlands.

Minister Ingrid Lieten: Ik ervaar dat iedereen het eens is met het principe en ook de VRT is het daarmee eens. De standaardtaal is de standaard en de norm en de VRT heeft een belangrijke rol te spelen als vertaler van die norm. Die norm neemt ze ook ter harte.

De vraag is welke afwijkingen van de norm er mogelijk en toegestaan zijn en onder welke voorwaarden. Die afwijkingen kunnen verschillend zijn. Ze kunnen gaan over accenten, over zinsbouw, over woordenschat, over tussentaal, over jongerentaal, over ‘slang’ of over woordgebruik dat in bepaalde programma’s kan en mag worden gebruikt of niet. Daarover ging net het debat.

Ik vind dat we de VRT een pluim moeten geven omdat ze net door het organiseren van zo’n debat, aangeeft hoe belangrijk ze dat vindt en dat ze daar intern ook een duidelijke politiek over wil voeren. Men wil het charter actualiseren. We kunnen er in het parlement zeker en vast een debat over voeren. Men wil ook de taaladviseur in zijn rol herbevestigen. Het debat ging er net over waar er afwijkingen van de norm mogelijk zijn.

De VRT heeft er ook een onderzoek over laten uitvoeren om na te gaan wat de kijkers en luisteraars vinden. Daaruit blijkt heel duidelijk dat de kijkers en de luisteraars een onderscheid maken naargelang de ernst van het programma. Als het gaat om een ernstig programma – nieuws, duiding, informatie – dan heeft de kijker geen enkele tolerantie tegenover het gebruik van accenten of tussentaal. Iedereen verwacht dan een correct en helder taalgebruik. Als het gaat over minder ernstige programma’s – entertainment –, dan maakt de kijker toch ook nog een onderscheid. De presentator moet correct Nederlands spreken, maar men is wel tolerant als bepaalde gasten een tussentaal of dialect gebruiken.

De VRT heeft nu ook gezegd om bij het begin van een nieuw format elke keer opnieuw duidelijk af te spreken wat de taalregels zijn. Ik denk dat dat goed is omdat iedereen van bij het begin de verwachte taalvereisten kent. Het bewijst dat de VRT zich ernstig neemt, zowel in haar rol als normverspreider van de standaardtaal, als als cultuurmedium waar dialect en jongerentaal aan bod kunnen komen, duidelijk uitgesproken en op voorhand bepaald.

Voor mij is dat een goede manier van doen en zo kunnen we er in het parlement over spreken en onze mening en opmerkingen geven.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, u bent toch iets lakser wat de afwijking betreft dan de collega’s. Ik was blij met het debat omdat er toch een bijna kamerbreed standpunt is. U bent iets lakser en ik vind dat jammer.

Ik hoop dat de VRT luistert naar wat hier gezegd werd. Ik vind dat het parlement een duidelijk signaal geeft.

Minister, u verwijst naar een enquête. Daarin vraagt u aan de mensen wat zij willen. Het zijn echter ook niet de autobestuurders die de verkeersreglementen bepalen.

Als het taalcharter van de VRT moet worden aangepast, moet dat niet zijn om meer variatie toe te laten, maar om die standaard sterker neer te zetten. Dat is volgens ons ook de geest van de beheersovereenkomst. *(Applaus bij de meerderheid en bij Open Vld)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het aantal actuele vragen betreft
– 1237 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het aantal actuele vragen betreft.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Hauthem, verslaggever, heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, het voorstel van reglementswijziging handelt over het aantal actuele vragen, dat momenteel op acht staat. Daar wordt dan het systeem-D'Hondt op toegepast, namelijk de evenredige verdeling. Dat leidt tot nogal wat anomalieën. Daarom heeft men beslist om het aantal actuele vragen van acht naar twaalf te brengen. Bovendien mocht tot nu toe iedere volksvertegenwoordiger die geen lid is van een fractie, elke week een actuele vraag stellen. Dat wordt beperkt tot maximaal zes actuele vragen per zittingsjaar. Dat voorstel is unaniem aanvaard in de commissie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement.

– *Het enig artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel houden.

■

VOORSTEL van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het administratieve beheer van het Vlaams Parlement betreft
– 1242 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het administratieve beheer van het Vlaams Parlement betreft.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Hauthem, verslaggever, heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, het gaat over een herformulering met betrekking tot het Bureau, dat belast is met het administratieve en financiële beheer van het parlement. De zaak wordt in het reglement coherent gemaakt. De limitatieve lijst van mogelijke begunstigden van de delegatie van die bevoegdheid wordt geschrapt. Er wordt bepaald dat de continuïteit op een rechtsgeldige wijze moet worden gegarandeerd, ook op het moment dat er geen Bureau of voorzitter benoemd zijn. Ook dat voorstel is unaniem aanvaard in de commissie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement.

– *De artikelen 1 tot en met 5 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel houden.

■

VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE

Benoeming van twee leden van de raad van bestuur

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is overeenkomstig artikel 7 van het decreet van 7 mei 2004 houdende oprichting van een Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie bij het Vlaams Parlement de benoeming van twee leden van de raad van bestuur van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie.

Het vrijwillig samenwerkingsverband van Nederlandstalige vredesorganisaties heeft bij brief van 16 september 2011 de heer Hans Lammerant voorgedragen ter vervanging van mevrouw Inez Louwagie, ontslagnemend.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen heeft bij brief van 16 september 2011 de heer Patrick Develtere voorgedragen ter vervanging van de heer Jan Renders, ontslagnemend.

Vraagt iemand hieromtrent nog het woord? (*Neen*)

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik de heren Hans Lammerant en Patrick Develtere benoemd tot lid van de raad van bestuur van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie.

■

WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET LID VAN HET VLAAMS PARLEMENT

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de wijziging van het statuut van het lid van het Vlaams Parlement.

De bespreking is geopend.

Het gaat erover dat er geen vergoeding meer wordt toegekend aan uittredende parlementsleden die vrijwillig ontslag nemen om onmiddellijk een nieuwe job uit te oefenen.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de wijziging van het statuut van het lid van het Vlaams Parlement eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Fatma Pehlivan, de heren Ward Kennes en Marc Hendrickx en de dames Kathleen Deckx, Sabine Poleyn, Vera Celis en Sonja Claes tot besluit van de op 6 oktober 2011 door de heer Ward Kennes in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de interfederalisering van het CGKR en de piste om een eigen Vlaams centrum op te richten

– 1282 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
39 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, ik heb een stemafpraak met mevrouw Rombouts voor deze en volgende stemmingen.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Idrissi.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: We steunen deze motie niet omdat we van mening zijn dat het oprichten van een Vlaams Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding niet de beste oplossing is. Wanneer een instelling het werk levert dat ze zou moeten leveren, zij het niet perfect, dan zijn er andere, meer rationele mogelijkheden om die instelling beter werk te laten leveren dan met een eigen centrum.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Filip Dewinter, mevrouw Gerda Van Steenberge en de heren Wim Van Dijck en Wim Wienen tot besluit van de op 6 oktober 2011 door de heer Ward Kennes in commissie gehouden interpellatie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de interfederalisering van het CGKR en de piste om een eigen Vlaams centrum op te richten

– 1281 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
17 leden hebben ja geantwoord;
86 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

VOORSTEL van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het aantal actuele vragen betreft
– 1237 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
110 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel aan.

Ik dank u voor het vertrouwen dat u stelt in de voorzitter van het Vlaams Parlement.

■

VOORSTEL van de heer Jan Peumans tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement, wat het administratieve beheer van het Vlaams Parlement betreft
– 1242 (2010-2011) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

111 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
111 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 9 november 2011 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.55 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ivan Sabbe, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel, Khadija Zamouri.

Afwezig met kennisgeving

Yamila Idrissi: ambtsverplichtingen;

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhout, Patricia De Waele, Katleen Martens, Dirk Peeters, Tinne Rombouts, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Herman Schueremans

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Elisabeth Meuleman, Lydia Peeters, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Ivan Sabbe, Bart Tommelein, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Jan Penris, Stefaan Sintobin, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Lies Jans, Vera Jans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Peter Reekmans, Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens,

Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Bart De Wever, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Sabine Poleyn, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Ivan Sabbe, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

■